

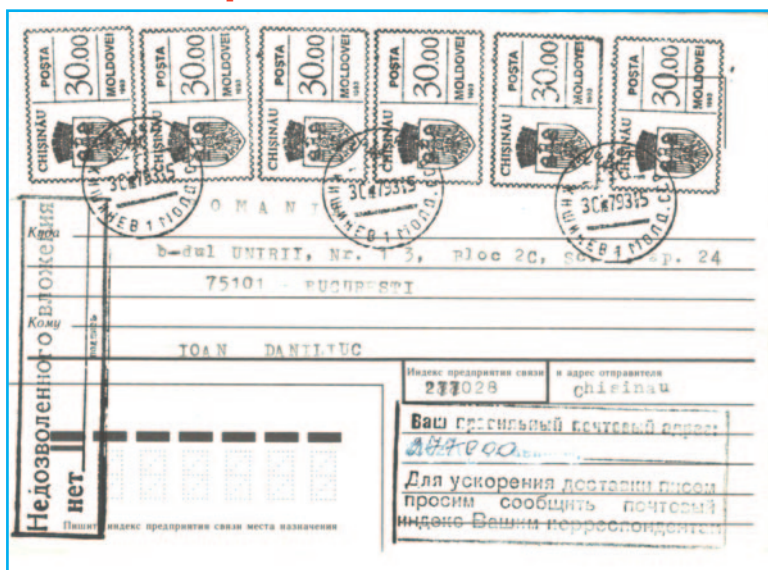
philatelica.ro

REVISTĂ de FILATELIE, CARTOFILIE și NUMISMATICĂ

ASOCIAȚIA FILATELIȘTILOR DIN JUD. BOTOȘANI (Coriolan CHIRICHEȘ, președinte) și
ASOCIAȚIA FILATELIȘTILOR, MAXIMAFILIȘTILOR și CARTOFILIȘTILOR din
REPUBLICA MOLDOVA (Constantin Gh. CIOBANU, președinte)

Interesting observations of the gorgeous Apollo butterfly pagina 8 ✓

Utilizarea ștampilelor tarifare de inflație în
Republica Moldova (VI) pagina 2 ✓

Plic francat cu 6 ștampile tarifare de inflație 30.00 (rub.) - tariful unei scrisori cu greutatea 200 grame -, expedit la 30.07.1993 din Chișinău la București, adresat dr. Ioan Daniliuc - autorul machetelor primei serii de mărci poștale *Domnitorii Moldovei*, realizate la solicitarea Î.S. „Poșta Moldovei”

Mircea CALU

Mircea Calu (1 noiembrie 1939 - 18 noiembrie 2021), președinte de onoare al Societății Filatelice „Bistrițeană”, răpus de COVID - 19, s-a înălțat la ceruri, lăsând un gol imens în filatelia românească.

Mircea Calu rămâne un model de devotament civic pentru conțenii săi și de pasiune filatelică
continuare la pagina 21

Dan CANDIANI

My grandpa was so many things: a movie enthusiast, a stamp collector, a book worm, the list could go on. This man did so much and invested in so much learning. Then, when I was born, I got to be a part of his world. Well... he got to show me a little bit of his. My first video game was quake - a fun little game
continued on page 20

1889 - Cea mai timpurie
utilizare a unui decupaj
dintr-un întreg poștal
românesc

Unele țări (cum ar fi, de exemplu, Marea Britanie sau Danemarca) au permis folosirea timbrilor fixe decupate din întregurile poștale în locul său în completarea francaturii, dar alte țări au interzis-o. În România această practică nu era permisă, și unele răspunsuri oficiale ale conducerii
continuare pe coperta 4

Automate pentru vânzarea
întregurilor poștale românești
pagina 1

Comunicat al Societății Române
de Maximafilie dr. Valeriu Neaga
pagina 7

Un întreg poștal - plic,
din anul 1942, eronat catalogat
pagina 10

Toamna filatelică ieșeană
la a VII-a ediție
pagina 11

Coat of arms

pagina 12-13

Istoria Familiei Regale a
României la NOTOS 2021
pagina 14-17

TCV-uri expediate de
Grigore Scărlătescu
pagina 18-20

Expoziția filatelică națională
Filex Transsilvanica ed. XXVIII-a
pagina 22-23

Premiile NEXOFIL 2021

Juriul, al cărui președinte a fost dl Eugenio de Quesada - NEXO Group, a fost format din 30 de membri din Europa, America și Egipt, printre care și dl Cristian Scăiceanu din România. Au fost analizate timbrele emise în peste 60 de țări din toată lumea. Ca urmare a voturilor membrilor juriului, au fost acordate următoarele premii NEXOFIL 2021 pentru mărci poștale emise în anul 2020:

- **cea mai frumoasă marcă poștală** (loc 1 - Belgia - Fig. 1: Tăcerea Alzheimer - Mi #4991; loc 2 - Norvegia - Fig. 2: Balenele Orca - Mi #2021; loc 3 - Finlanda - Fig. 3: Premiul „Arte 2020” - Mi #2719);

- **cel mai frumos desen al unei mărci poștale** (loc 1 - Finlanda - Fig. 3: Premiul „Arte 2020” - Mi #2719; loc 2 - Norvegia: Noul muzeu din München - Mi #2024; loc 3 - Cipru: Tokio 2020, săritura în înălțime - Mi #1431);

- **cea mai originală marcă poștală** (loc 1 - Spania - Fig. 4: Floră - Mi #5475; loc 2 - Belgia: Pictură, Jan van Eyck - Mi #4961; loc 3 - Liechtenstein: Reciclare PET-uri, broderie - Mi #1991);

- **cea mai inovativă marcă poștală** (loc 1 - Spania - Fig. 5: Autobuz bibliotecă - Mi #5462; loc 2 - Austria: *Cryptostamp 2.0* - Mi #3538; loc 3 - Portugalia: Centenarul mărcii poștale portugheze;

- **cea mai frumoasă marcă poștală gravată manual** (loc 1 - Spania - Fig. 6: A 150-a aniversare a Institutului Geografic Național - Mi #B343; loc 2 - Franța: Fațadele catedralei Notre Dame din Paris - Mi #7636; loc 3 - Republica Cehă: Arhitectură, Praga - Mi #1098);

- **cea mai frumoasă marcă poștală tipărită**

în offset (loc 1 - Mexic - Fig. 7: Sărbătoarea de la Candlemas - Mi #4178; loc 2 - Armenia: Rute poștale vechi - Mi #1151; loc 3 - Republica Cehă: A 900-a aniversare a Ordinului *Premonstratensian* - Mi #1100);

- **cea mai frumoasă marcă poștală cu imprimare mixtă** (loc 1 - Spania - Fig. 8: UNESCO, Patrimoniul mondial, Orașul califat Medina az-Zahra - Mi #B352; loc 2 - Franța: Balon *montée* 1870-2020 - Mi #7799; loc 3 - Ucraina: A 150-a aniversare a Lukash și Mawka - Mi #1867);

- **cea mai frumoasă marcă poștală în alte tehnici de imprimare** (loc 1 - Belgia - Fig. 9: Mărci poștale iconice - Mi #4148; loc 2 - Marea Britanie: Star Trek, Michael Burnham; loc 3 - Spania: A 75-a aniversare a decretului de creare a documentului național de identitate - Mi #5440);

- **cea mai frumoasă emisiune de mărci poștale uzuale** (loc 1 - Marea Britanie - Fig. 10: Uzuale, Scoția; loc 2 - Spania: Uzuale, Regele Filip VI - Mi #5411; loc 3 - Estonia: Uzuale, Goarna poștală - Mi #988);

- **cea mai frumoasă emisiune de souvenir sheet** (loc 1 - Uruguay - Fig. 11: Beethoven, A 250-a aniversare; loc 2 - Croația: Minerale și roci - Mi #B78; loc 3 - Brazilia: 150 ani de chitară);

- **cel mai frumos eseu de lux** (loc 1 - Franța, Fig. 12: Fațadele catedralei Notre Dame din Paris - Mi #B476; loc 2 - Spania: EXFILNA 2020 - Mi #B351; loc 3 - Republica Cehă: Arhitectură, Praga - Mi #B85).

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 5

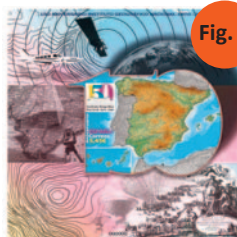

Fig. 6

Fig. 7

Fig. 8

Fig. 9

Fig. 10

Fig. 11

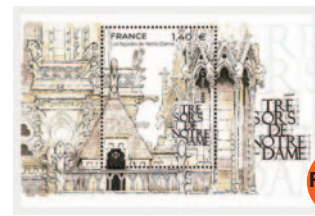

Fig. 12

diplomă de onoare acordată d-lui
Cristian Scăiceanu

Pagină realizată de Dan N. DOBRESCU

Automate pentru vânzarea întregurilor poștale românești

ing. Călin MARINESCU

Despre aparatele automate de vânzare a mărcilor poștale folosite în România au scris inginerul Mihail Pașcanu în anul 1996¹⁾ și cercetătorul Cezar Săvulescu în anul 2000²⁾.

Cercetătorul Cezar Săvulescu a făcut mențiuni în anul 2000 și despre automatul de vânzare al cărților poștale de 5 bani folosit în anul 1908 în București²⁾.

Nu s-a putut stabili cu certitudine dacă în ilustrația din Fig. 1, prezentată inițial de Hr. Mathei³⁾, sunt reproduse automatele din București, dar se poate presupune din context că așa este, întrucât corespund caracteristicilor celor instalate la Palatul Poștelor. Aparatele, de la stânga spre dreapta, au inscripții în limba germane: "Eine / 5 Pf. Postkartes" (Una / Cărți poștale de 5 pfennig); "Eine / 5 Pf. Briefmarken" (Una / Mărci poștale de 5 pfennig); "Eine / 10 Pf. Briefmarken" (Una / Mărci poștale de 10 pfennig).

Rezultă că primul aparat din stânga era automatul pentru vânzarea cărților poștale cu marcă poștală fixă de 5 bani.

Deși, cum descria chiar Hr. Mathei³⁾ automatele au fost instalate "sub titlul de încercare", ele erau semnalate în funcțiune și în luna iulie 1910, după aproape doi ani de la instalare. Astfel, într-un articol din ziarul "Universul" din luna iulie 1910 se menționa⁴⁾: "La poșta din Bruxelles s-a instalat un aparat automatic pentru prezentarea scrisorilor recomandate, cum sunt și cele pentru timbrele poștale din care avem și noi instalate trei în peristilul Palatului poștelor..." (Fig. 2).

Până la identificarea unor noi informații se constată că primul automat din România pentru vânzarea cărților poștale a funcționat cel puțin în perioada <Septembrie 1908-iulie 1910....>.

Aproape 50 de ani mai târziu, cu ocazia Expoziției "Centenarul mărcii poștale și al Poștei de Stat" din luna noiembrie 1958 de la București, la

Fig. 1

Fig. 3

La poșta din Bruxelles s'a instalat un aparat automatic pentru prezentarea scrisorilor recomandate, cum sunt și cele pentru timbrele poștale din care avem și noi instalate trei în peristilul Palatului poștelor.

Mecanismul aparatului pentru scrisori recomandate diferă cu totul și este de un avantaj foarte apreciat pentru public, care nu mai este nevoit ași perde timpul la ghișete.

Scrisorile ce se depun în o scobitură anume a aparatului, trebuie să fie îndestulător francate în acest scop, și după învârtirea scurtă a unei manivele primești în schimb un mic carton (ticket) numerotat. Numărul, după ticket se imprimă și pe scrisoarea depusă.

Ar fi de mare folos pentru publicul nostru ca direcția poștelor să introducă și la noi 2 sau 3 atari aparate cari costă mult mai puțin ca cele pentru timbre poștale.

Fig. 2

Palatul Poștelor a fost instalat și pus în funcțiune un alt automat pentru vânzarea efectelor poștale românești (Fig. 3). Această informație interesantă a fost prezentată de Laurențiu Botez, unul dintre cei mai importanți autori de manuale poștale⁵⁾:

"Primele automate românești de vânzare a efectelor poștale au intrat în funcțiune cu ocazia centenarului mărcii românești, în anul 1958. În prezent numărul lor este în continuă creștere."

Despre caracteristicile acestor automate construite în România (!) s-a putut identifica o singură mențiune în Buletinul Direcției Generale a Poștelor și Telecomunicațiilor din anul 1960 (Lista nr. VII)⁶⁾. Se remarcă prețul extrem de mare pentru un asemenea automat, dar și faptul că aceste

continuare la pagina 24

LISTA nr. VII

cu prețurile de vânzare cu ridicata ale Întreprinderii pentru produse ce se execută de Întreprinderea aparataj de telecomunicații, tutelată de Direcția generală a poștelor și telecomunicațiilor

Nr.	Denumirea produsului	STAS sau norma internă nr.	Desen planșa nr.	Preț de vânzare cu ridicata al întreprinderii lei / buc.	Data de la care se aplică prețul
1	Aparat pentru vânzarea efectelor poștale	NI 136/58	P 10049 și P 41808	4.539,00	15.08.1960

¹⁾ Ing. Mihail Pașcanu, *Mărcile pentru automate ale României*, Filatelia, București, nr.4/1996

²⁾ Cezar Săvulescu, *Un experiment al poștei Române de la 1908*, Filatelia, București, nr.7-8/2000

³⁾ Hr. Mathei, *Automatul pentru vânzarea timbrelor poștale*, Revista Telegrafică, Telefonică și Poștală, nr.4/1909, p. 159-162

⁴⁾ Ziarul Universul, București, nr.190/14 iulie 1910

⁵⁾ Laurențiu Botez, *Exploatarea poștală*, București, 1961, p. 65

⁶⁾ Buletinul Direcției Generale a Poștelor și Telecomunicațiilor. nr.9/1960, pag. 145

⁷⁾ Ziarul România Liberă, București, nr.7426/5 sept.1968

⁸⁾ Ziarul România Liberă, București, nr.7507/8 dec.1968

Utilizarea ștampilelor tarifare de inflație la francarea corespondenței în Republica Moldova (VI)

Constantin Gh. CIOBANU, ciobanumuzeu@yahoo.com

Menționăm în capitolul anterior al serialului, publicat în nr 9(65) din octombrie-decembrie 2021, că Stelian Chiriac, primul director general al Î.S. „Poșta Moldovei”, numit în funcție la data creării instituției (29.01.1993), a emis ordinul **Cu privire la punerea în circulație a ștampilelor tarifare originale pentru poșta locală**, conform căruia, pentru francarea scrisorilor simple, s-au confecționat mai multe ștempele, ce indicau nominalul de **30.00** (rub.). Tot atunci s-a depistat că expedierea pe cale aeriană a unei scrisori de 20 grame în mai multe țări costă 100 ruble, din aceste considerente s-a decis să se confecționeze și un ștampilă, cu ajutorul căruia să se aplice pe scrisorile expediate nominalul **100.00** (rub.).

Dar pentru a elucida situația, care a impus administrația poștală să folosească asemenea ștempele la francarea corespondenței, e cazul să revenim la tarifele poștale în vigoare în acea perioadă în Republica Moldova (Tabel nr. 8).

lipsă la acel moment (Fig. 117 ... Fig. 147).

Analizând imaginile ștampilelor (Tabel nr. 9), depistăm existența a patru tipuri, ce se deosebesc cardinal între ele. În primul caz nominalul **30**. (Tipul 1) și **30.o** (Tipul 2) este plasat în stânga imaginii. Excepție de la această situație face ștampila, confecționată pentru Centrul de poștă Soroca (Tipul 3). Restul ștampilelor au o altă configurație - în stânga este plasată imaginea, iar nominalul tarifar - în dreapta, fiind modificată și inscripționarea nominalului tarifar - **30.00** (Tipul 4). În același timp depistăm două ștampile, diferite ca structură, elaborate pentru Centrul de poștă al raionului Criuleni (Fig. 132, Fig. 133), dar care, reieșind din pieșele depistate, au fost utilizate în paralel.

Am încercat să dezlegăm enigma apariției diferitor ștampile - atât ca configurație, cât și existența a două ștampile pentru un centru poștal raional, unde volumul corespondenței - la sigur, nu era așa de mare încât să necesite utilizarea,

Tabel nr. 8

Data aplicării	Trimiteri poștale	A. România, Rusia, Belarus, Ucraina (rub.)		B. Celelalte țări (rub.)	
		Terestru	Par avion	Terestru	Par avion
01.04.1993 (Ordin MIIT nr. 62/30.03.93)	Carte poștală	10,00	15,00	20,00	30,00
	Scrisoare 20 g	15,00	25,00	30,00	50,00
02.08.1993 (Ordin MIIT nr. 168/30.07.1993)	Recomandată		+ 20,00		+ 40,00
	Carte poștală	20,00	30,00	40,00	60,00
15.10.1993 (Ordin MIIT nr. 238/15.10.1993)	Scrisoare 20 g	30,00	50,00	60,00	100,00
	Recomandată		+ 40,00		+ 80,00
	Carte poștală	40,00	60,00	200,00	300,00
	Scrisoare 20 g	60,00	100,00	300,00	500,00
	Recomandată		+ 80,00		+ 400,00

Constatăm, deci, că ștampilele, ce indicau **30.00** (rub.), constituiau taxa poștală pentru scrisorile simple, expediate terestru de la 1 aprilie 1993 în țările neincluse în grupa **A** (România, Rusia, Ucraina, Belarus), iar de la 2 august 1993 - și pentru cele cu destinația în țările din această grupă. Ștampila **100.00** (rub.) urma să fie folosită la francarea corespondenței simple, expediate Par avion în țările din grupa **B** (restul lumii, cu excepția celor 4 țări din grupa **A**). Ulterior, tarifele poștale majorându-se considerabil, aceste ștampile au fost folosite la asigurarea unor francaturi mixte, combinate între ele, ceea ce a dus la apariția unor piese deosebite (Fig. 146, Fig. 147- coperta 1). Noi, însă, ne vom referi doar la piesele, care nu sunt spectaculoase din punct de vedere filatelic, dar confirmă ipoteza folosirii lor în calitate de francatură poștală obișnuită a corespondenței, în special a celei internaționale, adică au înlocuit mărcile, acestea fiind

concomitent, a două ștempele.

Investigațiile desfășurate, consultarea arhivei fostului Minister al Informaticii, Informațiilor și Telecomunicațiilor, precum și a Î.S. „Poșta Moldovei”, nu au făcut lumină în ceea ce privește apariția atâtor tipuri ale ștampilelor cu nominalul **30** (rub.). Dar se conturează următoarea situație, care poate fi o explicație: inițial de executarea machetelor s-a ocupat o persoană, neangajată în structură, care activa în bază de contract individual, care la un moment dat a refuzat să mai continue activitatea respectivă. Instituția a fost nevoită să caute un alt specialist, care se pricepea la machetare (era începutul anului 1993, când computerul abia apăruse în Republica Moldova, chiar nici Î.S. „Poșta Moldovei” nu deținea un asemenea exemplar!). Machetele ștampilelor erau create de pictori, în proces manufacturier. Noua persoană, care s-a implicat în realizarea machetelor, a primit o listă a centrelor

Date tehnice (Tabel nr. 9) - dimensiuni (mm):
30.00 (rub.):
 28,0x20,0 mm - Soroca;
 32,0x23,0 mm - Anenii Noi, Bălți, Bender, Cahul, Călărași, Chișinău, Criuleni, Dondușeni, Drochia, Dubăsari, Edineț, Fălești, Florești, Glodeni, Grigoriopol; Soroca, Tiraspol;
 35,0x25,0 mm - Briceni, Cantemir, Căinari; Căușeni, Comrat, Ocnita;
 35,0x26,0 mm - Basarabeasca, Camenca, Ciadăr-Lunga, Cimișlia.
100.00 (rub.):
 32,0x23,0 mm - Chișinău

Fig. 117

Fig. 118

Fig. 119

Fig. 120

Fig. 121

Fig. 122

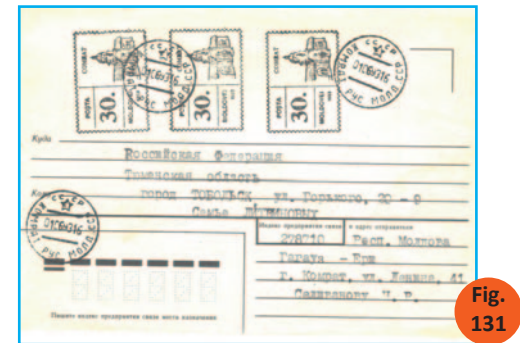

Fig. 135

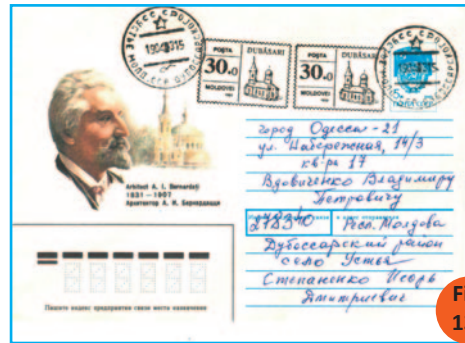

Fig. 136

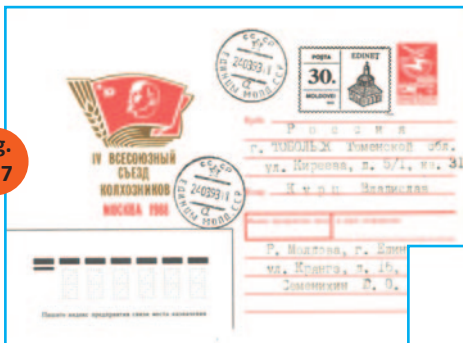

Fig. 137

Fig. 140

Fig. 139

Fig. 141

Fig. 138

Fig. 142

Fig. 143

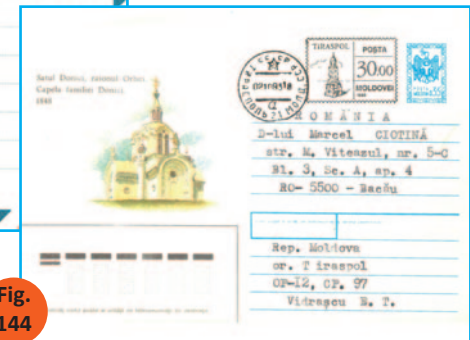

Fig. 144

Fig. 145

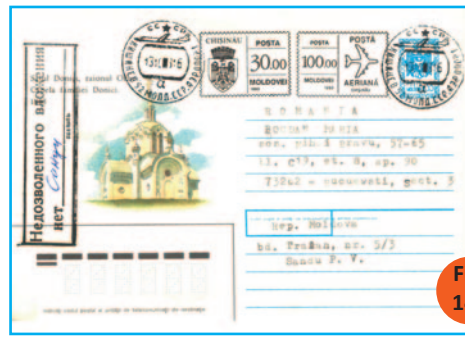

Fig. 146

philatelica.ro serie nouă

de poștă raionale și orășenești, pentru care nu se confecționaseră încă ștempele. Din careva motive în acea listă rămăsese inclus Centrul de poștă Criuleni. Ca urmare, a acestei erori la Criuleni au existat două ștempele (Fig. 132, Fig. 133) cu care s-a francat corespondența expedită din raionul respectiv.

În timpul investigației n-au fost depistate acte administrative (ordine, dispoziții, instrucțiuni) sau financiare, în care să se constate când a fost introdus un ștampil sau altul, și nici un document, cu

filatelia tradițională

excepția ordinului menționat mai sus, care să ateste data introducerii/folosirii acestora într-un raion sau oraș. Nu s-a păstrat nici un act care ar constata data primirii machetelor de la autorul lor, dar nici un document care să indice unde și când ștampilele au fost confecționate (turnate în metal).

În baza unor rapoarte financiare, parvenite de la sucursalele poștei, s-a reușit stabilirea aproximativă a tirajelor pieselor francate cu ștampile tarifare de inflație. Acestea indică numărul de cărți poștale /

Tabel nr. 10 - Tirajul amprentelor ștampilelor tarifare, utilizate de Î.S. „Poșta Moldovei” în anul 1993

Centrul de poștă	1.75	1.95	1.96	1.97	2.95	8.00	12.00	30.00	100.0
Anenii Noi			3700		4000	100	100	500	
Basarabeasca					1200	555	1000	*	
Bălți			3600	2000	3000	200	1000	200	
Bender			1000		500			500	
Briceni					3500	1000	1000	*	
Cahul			3500		5000	100	200	200	
Camenca			1000		500	1000	1000	*	
Cantemir					3600	1000	1500	200	
Căinari			1200		3200	*	2000	1000	
Călărași			3800		3800	100	1000	500	
Căușeni			3000		3300	1000	1000	500	
Ceadâr-Lunga					900	1000	1500	*	
Chișinău	800		9000	2000	7000	100	200	100	500
Cimișlia			3400		3400	1000	2000	1000	
Comrat					1200	1000	1000	*	
Criuleni					3500		200	500	
Dondușeni			3100		4250		1000	500	
Drochia			3400		4200	100	500	500	
Dubăsari					2500	*	200	200	
Edineț			3000		3200	*	*	500	
Fălești			3000		3900		1000	*	
Florești			3300		3500	*	1000	500	
Glodeni			4300		4100	100	200	200	
Grigoriopol					600			*	
Hâncești			3200		4000	100			
Ialoveni			3900		3200				
Leova					4600				
Nisporeni			5000		3400	100			
Ocnia			2900		4100	100	65	200	
Orhei			4000		3600				
Râbnița					450		200		
Rășcani			4300		5000				
Rezina			4000		4000	*	*		
Sângerei					4000	100	500		
Slobozia					400				
Soroca		100	4500		2500		500	100	
Strășeni			3200		3800				
Șoldănești					3100				
Ștefan-Vodă					4300				
Taraclia					772				
Telenești			3600		4000				
Tiraspol			600		450	100	*	200	
Ungheni			3700		4200				
Vulcănești			3400		3000		1000		
TOTAL	800	100	100200	4000	136722	8855	20865	8000	500

* Nu se cunosc careva date

continuare la pagina 17

Societatea Română de Maximafilie „Dr. Valeriu Neaga” - Comunicat

În virtutea obligației statutare de apărare a intereselor membrilor asociației noastre, semnalăm existența pe piața filatelică a unei piese declarate „maximafilă”, care nu îndeplinește condițiile regulamentare minime pentru a putea fi acceptată în exponatele filatelice prezentate la expozițiile organizate sub egida Federației Filatelice Române și nu poate primi acceptul asociației noastre de a reprezenta

„gele Mihai I” 1943-45, fără putere de francare în zilele noastre, dar asigurând concordanța de imagine necesară pentru definirea unei cărți poștale maxime. Obliterarea este total neregulamentară și poștal și filatelic. Pe fața ilustrată, marca poștală a fost obliteratedă cu o ștampilă ocazională regulamentară, aprobată de Poșta Română și însoțită de ștampila de zi a oficiului poștal BACAU 1. Din punct de vedere maximafil, ștampila nu asigură concordanța de loc, municipiul Bacău neavând nicio

Cercul Filatelic Independent Bacău

maximafilie românească în competițiile internaționale. În cauză, este o carte poștală realizată, într-un tiraj nedeclarat, de o fantomatică asociație intitulată „Cercul Filatelic Independent Bacău” și neînscrisă în Registrul Național al ONG.

Realizatorii „cărții poștale” încalcă flagrant regulile prevăzute de Statutul internațional al maximafiliei, Regulamentul special al F.I.P. pentru evaluarea exponatelor de maximafilie la expozițiile F.I.P. (SREV) și Directivele pentru aprecierea exponatelor la expozițiile F.I.P. (*guidelines*). În susținerea acestei afirmații, menționăm că suportul utilizat este o carte poștală realizată, probabil, într-un tiraj redus, speculativ, un montaj al imaginii unei vechi cărți poștale regale cu o explicație a scopului tipăririi, profund contemporan, și o inscripționare a emitentului pe fața ilustrată. Marca poștală aplicată pentru francare este un exemplar din seria de uzuale „Re-

legătură cu nașterea monarhului aniversat. Poștal, acceptarea în circuitul poștal, a unei trimiteri poștale francate cu mărci poștale demonetizate, scoase din circulație, constituie cel puțin o încălcare a atribuțiilor de serviciu ale oficianțului poștal.

Cartonul filatelic prezentat se înscrie în categoria jenanelor rebuturi filatelice și aduce prejudicii prestigiului maximafiliei românești.

LONDON 2022,

international stamp exhibition, 19 - 26 February

Palmares LONDON 2022 (Romanian exhibitors)

Medal	Name & surname	Exhibit title	Class	Frame	Pct.
G	IORDACHE Victor	Romania 1872 - 1880	TR	8	93
	MARINESCU Călin	The Romanian post office cancelling devices, postmarks, marking and seals 1852 - 2017	Literature		90
LS	NICOLAE Gabriel Octavian	Seafaring Stories, Romanian Maritime Service	PP	5	78
	MANTA Victor	Romania as seen through its stamps	Literature website		77
S	MUNTEAN Marius	From Continental Caoutchouc & Gutta Percha to Continental AG	Open	5	72
OC	NICOLAE Gabriel Octavian	Mircea, the Voievode of seles	Literature		0

Medal: G - Gold, LS - Large Silver, S - Silver, OC - Out of competition
Comisar național: Iulian CHERATA

Interesting observations of the gorgeous Apollo butterfly

Vladimir KACHAN, Belarus
vladimirkachan@mail.ru

Butterflies dwell almost everywhere. They flutter in mountains and deep canyons, in forests, meadows and fields, one can meet them even in deserts. A few species of butterflies are found at very high altitudes, there are intrepid butterflies living on the very edge on the snow line in mountain ranges.

Apollo is an amazing butterfly of mountainous regions. You would not forget the first time you saw one, and it rightly has iconic status in the Alps (Fig. 1 - Postal stationery of Romania 1994 with special cancel - gorgeous Apollo butterfly). Its hairiness, body size, wing shape and markings make it appear to be a throwback to prehistoric insects, unrelated to today's delicate little creatures. However, it glides effortlessly over mountain slopes in a way that transfixes the watcher. But it is threatened and therefore protected in many European countries (Fig. 2 - Proof of Monaco 1970 with protected butterfly Apollo). Apollo is probably the most renowned Eurasian montane butterfly.

Butterfly Apollo is a relic of glacial fauna in the Eurasian continent. *Parnassius apollo* colonized Europe in Neogen. Migrations during interglacial episodes probably resulted in its diversification into more than 200 identified subspecies inhabiting mainly grasslands both in lowland and mountainous areas throughout Europe. Butterfly Apollo was the firstly described by Swedish naturalist Karl Linnaeus in 1758 and named in the classical tradition for the deity Apollo with scientific name *Parnassius apollo* (Fig. 3 - Imperforated stamp of Bulgaria 1962 with butterfly *Parnassius apollo*).

This species breeds on rocky mountainsides and limestone pavements (Fig. 4 - Meter mark from Czech municipality Ženklava 1996 with a limestone massif, where many Apollo butterflies live), typically choosing sites where there are flat boulders on which they can bask, and crevices or hollows in which they can hide during bad weather. The butterflies are generally found at altitudes between about 600-2800m, although sometime they occur at lower altitudes.

The Apollo butterfly is one of the most adorable and large butterflies in Europe. The Apollo, sometimes referred to as the Mountain Apollo, is a butterfly of alpine wildflower meadows and mountain slopes. The Apollo is found in parts of Southern Germany and the Alps, Central Europe, and the Balkans, as well as the Mediterranean and Scandinavia. Its range extends southwards to Turkey and eastwards to Central Asia (Fig. 5 - Imperforated stamp of Azerbaijan 2010 with magnificent Apollo butterfly).

The color scheme of the wings of the butterfly

Parnassius Apollo combines the nobility of whiteness with an amazing spotted color. Getting into the rays of sunlight, the butterfly reminds an exotic flower, miraculously soaring in the air (Fig. 6 - Preliminary Artwork of North Korea 1962 with butterfly Apollo). Butterfly planning, slowly flying from flower to flower, as if enjoying her short flight. Apollo flaps lazily over flowery meadows. It will crash into flowers rather than land on them before starting to feed avidly. Can often be easily approached when feeding, even allowing

Fig. 8

Fig. 9

Fig. 10

Fig. 11

Fig. 12

itself to be pushed around with a finger without interrupting its meal (Fig. 7 - Postal card of Germany 1946 with seated Apollo butterfly).

Males sometimes imbibe mineralised moisture from damp ground, but in common with the females are more often seen in flight, or when nectaring at flowers, of which favourites include Sedum, and various thistles and knapweeds (Fig. 8 - Postal card of USSR 1970 with Apollo nectaring at flowers). The butterflies have a smooth flight, soaring effortlessly across mountainsides. Their robust and stiff wings make a distinct flapping noise as they fly past. In warm sunny conditions they fly actively from flower to flower, but will sometimes remain on a single flower-head for several minutes at a time. In cooler weather they often bask on lichen-encrusted rocks and boulders, on which they can maintain a very strong grip, even in very

windy conditions (Fig. 9 - Maximum card of Finland 1960 with butterflies Apollo bask on rocks).

The Apollo is easy to recognise and impossible to confuse with other butterfly species. Key identification features of the Apollo are its white wings with slightly translucent edges; the five rectangular black eyespots on each forewing; and two bright red roundish eyespots on each hindwing. The hindwing eyespots vary in size in butterflies from various locations, and after sunlight exposure they tend to fade to a dull orange. The wingspan of these large and impressive butterflies is quite variable. Males have a wingspan ranging between 62 and 86 mm while the wingspan of females is slightly larger at 65 to 95mm (Fig. 10 - Stamp with error of Germany 1962 - butterfly Apollo with shift). This species has a single brood. Adult Apollo butterflies are seen on the wing from May to September, feeding on nectar produced by flowers.

Once the butterfly completes its metamorphosis, it has a number of defensive mechanisms in place to avoid predation. One of the most easily identifiable traits is the bright eyespots found on the wings. These spots resemble the eyes of an enemy of the predator in order to intimidate them (Fig. 11 - Imperforated stamp of Andorra 1976 with inedible butterfly Apollo). Another form of defence is the taste of the butterfly. Similar to the monarch butterfly, the Apollo butterfly produces a repulsive taste to its predator. Therefore the butterfly *Parnassius apollo* usually is not touched by birds. It warns them about its "inedibility" by falling to the ground, stretching its wings to display red spots, and scraping its body against the lower sides of leaves, making a hissing sound.

Butterfly Apollo is very variable across its range and many subspecies have been described, many of which are no more than local forms adjusted to local conditions. Usually this manifests itself in the colour (reds and yellows), size and extent of the spots on the hindwing. This species is particularly interesting to the entomologists and butterfly lovers due to the variety of subspecies. The Apollo butterflies are found around the world in at least 23 different subspecies (Fig. 12 - Postal stationery of Spain 1995 with illustration of *Parnassius apollo nevadensis* as an endemic subspecies of Apollo butterfly in the Sierra Nevada (southern Spain)).

Apollo holds great meaning for many people. When butterfly collecting was still a craze, they were a particular favorite. Apollo was the favorite butterfly of a well-known Czech painter and graphic artist Max Švabinský. Švabinský fancied and collected butterflies since the very childhood and he used them in his works afterwards. He was convinced that the greatest teacher and inspiration was nature, which he celebrated in his

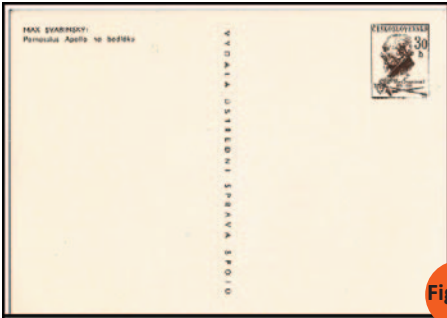

Fig. 13

Fig. 14

Fig. 15

drawings throughout his life. Max Svabinský recalled that "One day I was drawing in the highlands of Muráň and a white butterfly suddenly landed in front of me. It was a Parnassius apollo, and it was the first time I saw her. It was white and beautiful, and its wings had transparent edges as if they were of a very fine Japanese paper. It had black spots, and on the lower wings two large red eyes ..." Many years later, the artist drew butterfly Parnassius apollo in the painting "Apollo on a Thistle" (Fig. 13 - Postal card of Czechoslovakia 1963 with picture of Max Svabinsky "Apollo on a Thistle").

The Apollo is a striking butterfly associated with mountain screes where its caterpillars feed on Sedums. Its overall European population declined by almost 30% in the last 10 years, leading to it being classified as Near Threatened. However, its

colonies at many lowland sites, many of which are genetically unique, have declined far more severely and it has become extinct in several mountain ranges over the last 100 years. Its specialized ecology makes it very sensitive to habitat and climate changes, so that it is now experiencing range contraction and local extinction across most of its range. This is mainly caused by habitat destruction, air pollution affecting the insect's food plants, and butterfly collectors. The Apollo butterfly is also more vulnerable to predators as it spends two years as a caterpillar. Therefore, this species has a high priority for conservation. Accordingly, Parnassius apollo is categorized as vulnerable by the International Union for Conservation of Nature (IUCN), listed in the European Red Data Book, and in Annex IV of Appendix II of the Habitat Directive of the European Union, is presently included in the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES) lists and is considered to be subject to High climate change Risk (Fig. 14 - Stamp of Poland 2001 with butterfly Apollo as species threatened with extinction CITES).

So butterflies Apollo are good indicators of ecological conditions and can be used to assess change and inform site managers for decision-making. It is the first butterfly species to be protected in Europe. Vital for the survival of this species is the presence of mountain flower meadows, where the adults are fed. The Apollo butterfly is one of the largest and most beautiful butterflies in Europe (Fig. 15 - Bright and charismatic butterfly Apollo on the stamp of Hungary 1974 in variety with shift). Therefore, it is a charismatic and attractive species that every naturalist would like to observe at least in one occasion.

Un întreg poștal - plic, din anul 1942, eronat catalogat

Denisa ȘTEFAN

Alăturat prezentăm un întreg poștal (plic) catalogat - EN 14 de către dl Emanoil Săvoiu*, ca fiind emis în perioada 1943-1944. Plicul este expediat recomandat **R CERNAUTI No. 17913** la data de 9 decembrie 1942, fiind adresat Comitetului Internațional al Crucii Roșii, având sosire GENEVE I DISTR. LETERES 21.XII.1942. Fiind folosit pentru o corespondență externă, înscrisul * Acest plic se folosește numai în interiorul țării * a fost barat.

Plicul este francat suplimentar cu 5 mărci postale (2x20 brun + 1x5 roz + 2x2 portocaliu LEI = 49 LEI) din emisiunea nr. 10(66) / ianuarie - martie 2022

*Acest plic se folosește numai în interiorul țării**

Uzuale Mihai 1940/1942 - Mi #650-665. Tariful pentru o scrisoare recomandată externă era de 40 LEI (20 LEI - scrisoare externă în greutate de 20 gr, 20 LEI

- taxa de recomandare). Dimensiune: 162x115 mm.

* Emanoil Alexandru Săvoiu, *Romanian postal stationery 1928 - 1956, third edition, revised and added*, AXA, 2021, p.113

Toamna Filatelică ieșeană la a VII-a ediție

Florin PATAPIE - RAICU

După o întrerupere determinată de pandemia

COVID-19, organizatorii manifestării anuale *Toamna Filatelică ieșeană* (TFI) și-au făcut curaj și, cu toată starea de urgență, au organizat cea de-a VII-a ediție care s-a desfășurat - ca de obicei - în preajma Zilei Mondiale a Poștei, în zilele de 9 - 10 octombrie 2021 la sediul Poștei Române din Iași, strada Cuza Vodă, nr. 3. Manifestarea a fost sponsorizată de Centrul Regional de Integrare Socială și de Consiliul Județean Iași, având ca parteneri Poșta Română, FFR, Romfilatelia, Societatea Filatelică "Moldova" - Iași, Asociația Filateliștilor Feroviari din România cu sediul în Iași și Asociația Filatelică Acacia. Tema manifestării TFI din acest an a fost *Palatele Iașului*, fiind inspirată de apariția unei noi emisiuni de 4 timbre poștale cu aceeași (sau... aproape aceeași) titlatură - *Palatele Iașului* (corectarea a fost făcută pe toate materialele manifestării TFI 2021 la propunerea autorului acestor rânduri).

Prezentările filatelice, cartofile, numismatice și o varietate de obiecte de colecție purtând patina vremii au reprezentat puncte de interes pentru vizitatori de diverse vârste, copiii fiind antrenați în cadrul unui workshop la un concurs cu premii filatelice pentru realizarea a 4 plicuri ocazionale.

La fel ca și la edițiile anterioare ale TFI, doamna expert responsabil ing. Laura Gabriela Limbău din cadrul Poștei Române s-a dovedit a fi o excelentă organizatoare, sufletul viu al acestui proiect deja devenit tradițional.

În cele două zile din weekend ale desfășurării TFI 2021, prin activitatea de voluntariat a ofician-

tului Andrei Pavel a funcționat un ghișeu filatelic-poștal temporar, pendinte de oficiul poștal Iași-1 și de unde participanții la eveniment și-au procurat mărci poștale și obiecte filatelice din gama celor comercializate de către Romfilatelia.

Pentru realizarea pieselor filatelice ale zilei publicul prezent a primit în mod gratuit seria de 4 timbre poștale, cele 4 plicuri speciale ilustrate cu palatele Iașului plus logo-ul Companiei Naționale Poșta Română și colile ilustrate cu aceleași palate pentru confecționarea manuală a altor 4 plicuri speciale (cel cu Palatul Ruginoasa este prezentat alături), la care s-au adăugat 7 cărți poștale ilustrate cu res-

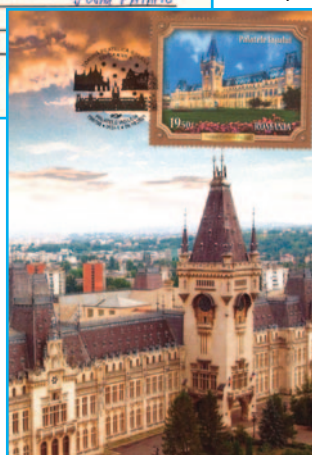

pectivele palate pentru realizarea de ilustrate maxime de către doritori (cea cu Palatul Culturii este prezentată alături) și mapa plus pliantul de prezentare a evenimentului. Toate suporturile de la acest regal filatelic, încununat cu ștampila ocazională au fost machetate de către ing. Ștefan Patapie - Raicu, care a fost și

autorul ad-hoc al manifestării. Copiii au primit - suplimentar - cadouri constând în timbre, cărți poștale ilustrate și plicuri întreguri poștale plus ilustrate cu subiecte specifice copilăriei din partea Societății Romfilatelia.

În sala de conferințe a Poștei au fost proiectate o serie de filme cu tema *Istoria Poștei Române*. Posturile de televiziune *Iași TV Life*, *TeleMoldova Plus*, postul *Radio România Iași* și mai multe site-uri au promovat manifestarea, iar un *Târg al colecționarilor* s-a desfășurat în cele două zile ale *Toamnei filatelice ieșene*.

Coat of arms

Yan MARIN, yan.marin1218@gmail.com

I believe that everybody, all philatelists no matter the age, has something important to share about the hobby. I'm here because I too (a 15 year old) have something to say about an area in stamp collecting.

Now, aside from my passion for Philately, I have another passion, history. My favorite period in history is the middle ages. And my favorite thing about the middle ages are the beautiful coat of arms.

What do coat of arms look like?

So on the very bottom, as we can see, we have a motto. On top of which we have the compartment (base/ground).

The next component is the shield, the shield will be found on any coat of arms, and inside the shield as we can all see, there is a charge (emblem). This is by far the most important part of a coat of arms.

On each side of the shield are the supporters. Not all coat of arms have supporters, but it is more sensfull than leaving the shield in the air.

Over the shield there will usually be a helmet, which will sometimes have a mantling (short cape) under, and a torse (twisted roll of colored fabric) over the shield.

The crest could be anything from a crown to the emblem on the shield, or any other symbol.

What sort of philatelists can collect coat of arms?

The beautiful part about collecting coat of arms is that any sort of philatelist can collect them. Allow me to explain.

If you want a large collection, then don't worry... According to the American topical association, there are nearly 6 thousand stamps depicting coat of arms worldwide!

And remember, nearly every country in the world has a coat of arms.

Is your wallet a bit dry? Don't worry, due to the large number of stamps depicting coat of arms, you can find this theme in many stamp packets, or in full series at very low prices.

But maybe you're willing to invest a bit more in your collection. Once again, coat of arms are a perfect fit!

There are very many stamps depicting coat of arms that have a great value, and are very old.

Anything from the Bull's head series of Romania in 1858, to the coat of arms stamps of Bavaria from the 1800s, to the Basel dove in Switzerland that is worth a whopping 16,500 €!

The Basel Dove.

-Country: Basel (Municipality of Switzerland)

-Year: 1847

-Face value: 2 ½

-Today's value: 16,500 €.

Up to this day the Basel dove stamp is considered the jewel of any coat of arms stamps collection.

And as we all know, it's even better if you can get it on a cover!

Less than 10 years later Denmark issued its first stamp, which also depicts their coat of arms!

Issued in 1851, this stamp is fortunately much more affordable. Being worth anywhere from tens to hundreds of €.

philatelica.ro serie nouă

Unfortunately the stamp only depicts the crest from the more complete coat of arms of Denmark.

The most valuable stamp in the world depicting a coat of arms.

Many of us have heard of the treskilling yellow postage stamp, but not all of us pay enough attention to the theme of this stamp.

In 1855, Sweden issued its first postage stamps, in a set of five values depicting the Swedish coat of arms, with denominations ranging from three to 24 Swedish skillings. The three-skilling stamp was normally printed in a blue-green color, with the eight-skilling stamp being printed in yellowish orange. But due to a printing error, the three-skilling stamp was printed in yellow instead of blue-green.

After it had changed hands several times, Sigmund Friedl sold it to Philipp von Ferrary in 1894, who had at that time the largest known stamp collection in the world, and paid the sum of 4,000 Austro-Hungarian gulden. As time passed, and no other "yellows" surfaced despite thorough searching, it became clear that the stamp was not only rare, but quite possibly the only surviving example.

When Ferrary's collection was auctioned in the 1920s, Swedish Baron Eric Leijonhufvud bought the yellow stamp, and then Claes A.

Tamm bought it in 1926 for £1,500 sterling in order to complete his collection of Swedish stamps. In 1928, the stamp was sold to the lawyer Johan Ramberg for £2,000, and he kept it for nine years. In 1937, King Carol II of Romania purchased it from London auction house H. R.

thematic philately

Harmer for £5,000, and in 1950 it went to Rene Berlingen for an unknown amount of money.

In the 1970s, the Swedish Postal Museum caused controversy by declaring the stamp to be a forgery, but after examinations by two different commissions, it was agreed that this was a genuine stamp. Was most recently sold in 2010 to a Swedish billionaire Count Gustaf Douglas who is also a Swedish aristocrat and politician, the price remains a secret.

Marcophily.

Ever since the 30s counties around the globe started making special postmarks for their new stamp issues.

These special postmarks usually depict a simplified drawing related to the topic of the stamps. Special postmarks were placed on FDC and maximum cards.

Marcophily is in my opinion an extension of any stamp collection. Postmarks complete any FDC and maximum cards.

And as we all know, maximum cards and first day covers play an important role in any stamp collection.

In conclusion, coat of arms are fascinating elements of history to study and collect.

They are complicated, sophisticated and unique.

Each one is different, and each one has a story to tell. Coat of arms stamps are fit for any sort of collector. And as we have seen, some of them can be very valuable. But the way you choose to collect them is your choice, and remember, it's you that defines your collection!

Revista presei - Crypto-stamps

RUNDBRIEF, nr. 4-2021, publicație în limba germană, dedicată automatizării poștale, a BPA - BRIEFPOSTAUTOMATION (<http://www.arge-briefpostautomation.de>). Din sumar: *Erste Schweitzer Krypto-Briefmarke, Digitalisierung der Post - Ein Lemprozeess* (Heinz Friedberg, Jürgen Olschimke), *Digitalisierung der Post - Eine neue Geldquelle?, Ein Irrläufer von DE nach NZ über Niederlande* (Eddie Ijspeerd), *Crypto-stamp - Schon wieder eine* (Heinz Friedberg). (dnd)

Istoria Familiei Regale a României la NOTOS 2021

Adriana CHINALOGLU
achinaloglu@yahoo.com

În perioada 19 - 22 noiembrie 2021 a avut loc la Atena expoziția NOTOS 2021, organizată de Hellenic Philatelic Society cu ocazia comemorării a 200 de ani de la Războiul de independență al Greciei (1821-1829). Expoziția s-a ținut sub înaltul patronaj al E.S. doamnei Katerina Sakellaropoulou, Președinte al Republicii Elene, sub patronaj FEPA, AIJP, AEP și cu recunoașterea FIP.

În compania selectă a expozanților din 44 de țări, a celor aproximativ 1400 fețe de panou expuse în șapte săli, am avut onoarea să particip la NOTOS 2021 cu un exponat la clasa *Open* de 5 panouri intitulate „A Philatelic Story of the Romanian Royalty”, prin care mi-am propus să aduc un omagiu Familiei Regale a României, de care se

leagă istoria și dezvoltarea României moderne.

Participarea la această expoziție a fost pentru mine, din multe puncte de vedere, o rememorară a legăturii peste veacuri dintre Grecia și România, dacă e să ne gândim doar la Revoluția lui Tudor Vladimirescu de la 1821, ca parte a Războiului de Independență al Greciei, ce a marcat începutul procesului de renaștere națională a României. Expo-

ziția a fost găzduită de Centrul de Conferințe și Expoziții Zappeion, din vechiul și actualul centru politic al Atenei. Un alt fir ce-mi leagă exponatul de Atena, căci Zappeion se află în Grădinile Regale din imediata apropiere a fostului Palat Regal (actuala clădire a Parlamentului Elen), locul unde s-a născut și a copilărit Regina Mamă Elena a României.

Expunerea a fost făcută cronologic, urmărind domniile celor patru regi pe care i-a avut România, alături de soțiile lor: Regele Carol I și Regina Elisabeta, Regele Ferdinand I și Regina Maria, Regele Carol II, Regina Mamă Elena și Regele Mihai I.

Întâiului rege al României i-am dedicat două din cele cinci panouri ale exponatului. Alegerea a venit firesc, ținând cont de faptul că a avut cea mai lungă și rodnică domnie din istoria statelor

1.8...STRENGTHENED BY THE ROYAL SYMBOLS

(1) The symbols of the Romanian Royalty consists in 5 signs of supreme authority: the Royal Crown, Mace, Mantle, Standard and Cypher.

(2) Following the election of Carol I, on March 30, 1867, the Elective Assembly approved Romania's coat of arms: a shield, the bull's head with the star between the horns, above which was the shield of the Hohenzollern family and the new motto of the country: "NIHIL SINE DEO" (Nothing without God).

(3) The shape of the Royal Crown was subject for a commission who decided that it should be created following a historical pattern, similar to Mircea the Elder's crown. The project was granted to one of the greatest Romanian artists, Theodor Aman.

(4) The Royal Cypher of King Carol I, used to mark objects belonging to the King and the Royal House, consisted of two "C" joined and interspersed.

1906 - T.C.V. (precursor of maxicard) franked with 3B. and 2x1B. "25 years since the proclamation of the Kingdom" sent locally from Jassy 22/JUN/1906. Romanian Kingdom's symbols.

Romanian Kingdom's coat of arms ©King Carol I's signature, collectible leaflet.

Romanian Kingdom's national flag collectible leaflet from "Gouda's Room".

The Royal Crown 1932 - Stamp for sale, imperforated with edge of sheet.

Mircea the Elder and Carol I ESSAY, rejected project for 15 B., 1913 - Siliștea.

King Carol I on the throne, wearing the royal Mantle and Crown 1909 - Tindor Căte Vae (precursor of maxicard) franked with 2 x 1 Definitives "Carol I, Imprinted", sent from PLOESCI on 21/JUN/909.

The Royal Crown. Colour proof. 1913 - Siliștea.

Enlarged detail (175%) Royal Crown

1908-1910 Definitives "Carol I - Engewal".

Order of the Crown of Romania with spades, F Class Officer, (Military Virtue ribbon) established by King Carol I, March 14th, 1881, awarded to officers for exceptional services on the battlefield.

1906 - U.P.L. picture postcard depicting an allegory of Royal symbols: King Carol I leading his people, wearing the Royal Mantle and Mace, the Steel Crown above his head, guided by the Royal Standard.

Officer's Honor medal for 25 years of military service, established by King Carol I, 1872. On the obverse, the royal cypher.

13-14

1.15 TILL THE LAST DAY

(1) Facing the WWI, after a long and powerful reign of 48 years, organically rooted in Romanian history but still linked "by blood" to Germany, King Carol I received a "heavy hit" from the Crown Council: Romania declared its neutrality by delaying the entry into the War until 1916. **"If I regret something, is that I didn't die before the beginning of this war"**, King Carol I said. Caught between his sovereign duties and his feelings for his Motherland, **King Carol I passed away on the morning of October 10, 1914 and was buried in the Orthodox Church in Curtea de Arges.**

1938 - Centenary of the birth of King Carol I, 12 LEI blue, imperforated, corner of the sheet, reprinting 200 pcs.

1899 - H.M. King Carol I of Romania, engraving by Nicolae Vermont (1866-1932) signed and dated "N. Vermont, 99".

Carmen Sylva, writer, Queen of Romania. Collectible card #228 issued by "Chocolat Guérin-Boutron".

1938 - Country's Guard, Rulers.

Queen Elisabeth

(2) "...keep this card in memory of the historical day of the death of H.M. King Carol I (26 Sept. at half past 5 in the morning at Peles Castle Sinaia) when I came from Bucharest to the Castle, being on guard as sentinel at the Sovereign's catafalque..." (fragment from the text written on the postcard above)

1914 - The King Carol I's funeral procession passing through the streets of Bucharest, picture postcard.

1938 - King Carol I Centenary 16 LEI green.

Curtea de Arges Church

National label Helio-Vaughard-Paris Printing House.

(3) **"I want my body to be buried near the Church in Curtea de Arges, rebuilt by me, and which may become the tomb of the Romanian dynasty"**. (Fragment of King Carol I's testament)

H.M. King Carol I of Romania lying on the catafalque, mourned by his wife. 1914 - Picture postcard.

H.M. Queen Elisabeth of Romania lying on the catafalque. 1916 - Picture postcard.

31-32

2.7.2 ...SURNAMED "MOTHER OF ALL ROMANIANS"

(1) The WW I turn Queen Marie into a national hero. She's actively present in the battlefield, encourages the wounded and soldiers in the hottest battle points, she's not afraid of bullets, epidemics, exanthematic typhus or Spanish flu, wounds or poverty. Marie ends up being surnamed "Mother Queen", "Soldier-Queen", "Mother of all Romanians" or "Mother of the wounded".

Queen Marie surrounded by the students of the voluntary nursing school of the Red Cross, press photo ca. 1935.

1927-28 Strips of 5 charity stamps 2 LEI green, issued for the benefit of tuberculosis patients.

Cover of Charity stamp booklet issued by "The Society for Tuberculosis Prophylaxis" under the high patronage of H.M. Queen Marie.

1917 - Charity picture postcard, embossed, sold exclusively for the benefit of the Romanian wounded and prisoners of war, depicting the Red Cross sign and Queen Marie as "Mother of the wounded". Les Arts du Papier P.H., Paris.

(2) During the World War I, she volunteered as a nurse and founded the organization "Regina Maria" (Queen Marie), which developed a network of hospitals in Moldova and the ambulance service, actively supporting the efforts of the Red Cross. In honour of his wife, Queen Marie, King Ferdinand I established in 1917 the **Order of the Queen Marie Cross**.

1931-35 Charity stamp for the benefit of tuberculosis patients; 1922 - Coronation in Alba Iulia, imperforated, with edge of sheet.

Queen Marie as "Mother of the wounded"

1931-35 Charity stamp for the benefit of tuberculosis patients; 1922 - Coronation in Alba Iulia, imperforated, with edge of sheet.

(3) She was named **Honorary Commander of the 4th Roșiori Regiment**, which bears her name and whose uniform she wore, being also a skilled rider. Not only she was fearless, but she viewed the closeness with her people as a privilege that other crowned heads did not have.

H.R.H. Queen Marie as Honorary Commander of the 4th Roșiori Regiment, picture postcard No. 41 (ca. 1926) by Secco-Co. Publishing House. 43-44

Registered letter franked with definitive stamp 50 B. orange Carol I "Engagement" cancelled BRAILA 26/IAN/913, bearing also a charity stamp for the benefit of tuberculosis patients, depicting H.M. Queen Marie.

3.3...LEADER PAR EXCELLENCE

ca. 1920 - H.R.H Prince Carol, Leader of Scouts Propaganda picture postcard, C. Sfetu Publishing House, photo by "Julietta" Studio.

(1) The "Restoration Day" became the most important event of the year, occasion for great celebrations, held under the guidance of the Romanian Office for Youth Education (O.E.T.R.).

1938 - Country's Guard Organisation chest badge, (2nd model), enamelled bronze.

King Carol II as Great Guardian 1935 - O.E.T.R. imperforated, edge of sheet, print run 200 pcs.

1935-36 for The National Jamboree "Mamaia 1934", with overprint. Only 3 overprinted sheets made. King Carol II as "Great Guardian".

King Carol II 1931 - Scouting Exhibition.

Philatelic document issued for the 1st football match Romania - Italia. Country's Guard stamps, St. George, special cancellation in red ink: "Matchul de foot-ball Romania-Italia, 11-VI-1938" football players' autographs.

King Carol II, 1938 - Country's Guard Rules, imperforated, edge of sheet, print run 200 pcs.

1938 - Country's Guard Order, 2nd class, enamelled silvered bronze. 51-52

Registered letter sent by Air Mail from CARMEN SILVA on 31/JUL/1936 to Czechoslovakia franked with 1936-'June, 8 - O.E.T.R., Folk costumes' and 1932-'Aviation stamp-Pilot', full sets.

(2) O.E.T.R. actively included the "Country's Guard" which gathered the whole youth between 7-18 years. It coexisted for a while with the "Pathfinder" organization led by Carol even since youth, then absorbed it.

1936 - Medal O.E.T.R. "Faith and work for the country and King".

King Carol II as "Country's Guard's" commander. Propaganda picture postcard with Scout Control Stamps "Adcarul" Printing House.

Philatelic document issued for the 1st football match Romania - Italia. Country's Guard stamps, St. George, special cancellation in red ink: "Matchul de foot-ball Romania-Italia, 11-VI-1938" football players' autographs.

4.3 ...DETHRONED BY HIS FATHER

(1) Three years later, Carol returns from exile and dethrones his own son, on June 8, 1930. The Parliament appointed Michael as successor to the throne, with the bogus title "Great Voivode of Alba-Iulia".

The Great Voivode Michael of Alba Iulia 1936 - "Heroic Romania" calendar.

Press photo from International Newsreel, dated June 26, 1931. The Great Voivode Michael of Alba Iulia together with King Carol II and Prince Nicolae in front of the Parliament.

(2) The entire episode that led to the dethronement of Michael and Carol's proclamation as King, known as the "Restoration Day", are subject of a set of overprinted postage stamps.

Michael I Definitives 19 LEI blue, overprint "8 IULIE 1930" shifted to the left, block of 4 on "Bavarian" watermark paper.

Constant plate flaws: jewel "MA" in ROMANIA Michael I, Definitives overprint "8 IULIE 1930".

Enlarged detail of the plate flaws.

(3) In 1937, at only sixteen years old, Michael is promoted to the rank of lieutenant of the 1st Mountain Hunters Battalion and takes the oath of faith to the King.

King Michael's cypher on "Scouts War Badge", established in 1935 by King Carol II, granted exclusively to former scouts participating in World War I, 1916-1919. Made in silver at Kometz/Kinzy workshop (marked "KK").

The Great Voivode Michael of Alba Iulia, dressed in Scouts uniform, picture postcard by Socce Publishing House.

(4) Carol II took the opportunity to highlight himself again and issued the second souvenir sheet of the Romanian philately dedicated to the promotion of his son, but with his portraits.

1937 - The promotion to the rank of lieutenant of His Highness The Great Voivode Michael, overprinted souvenir sheet.

(5) Simultaneously with the education received at the Royal Palace, Michael activated in the Scouts organization and attended military training courses, which he started at the age of 12.

1937 - The Great Voivode Michael of Alba Iulia, medallion.

The Great Voivode Michael of Alba Iulia at a Scouts meeting, picture postcard by Socce Publishing House. 67-68

românești, de 48 de ani. Pentru Ferdinand I și Carol II am alocat câte un panou iar în panoul final, dedicat lui Mihai I, am inclus și un capitol omagial cu reprezentarea temei în filatelia modernă.

Am prezentat fiecare rege din perspectiva realizărilor sale, a evenimentelor care i-au marcat domnia dar și prin prisma vieții personale.

Alături de fiecare rege, reginele României au fost prezentate în câte un capitol aparte, fiecare dintre ele având nu doar calitatea de soție ci și o prezență marcantă în viața politică și culturală a epocii în care a trăit.

Expunerea materialului filatelic a fost o provocare în sine. Deși aparent există suficiente emisiuni de timbre din perioada regalității, practic am avut puține opțiuni când a trebuit să ilustrez un anumit moment din viața unui rege, de exemplu nașterea, copilăria ori moartea. Iar în ceea ce privește materialul filatelic dedicat reginelor, acesta este cu mult mai redus, echilibrul necesar fiecărei teme și perioade fiind cu atât mai greu de obținut.

Specificul clasei *Open* mi-a permis expunerea, pe lângă materialul filatelic, unei mari varietăți de obiecte de epocă, cum ar fi ordine și medalii, documente, fotografiile de cabinet sau de presă, clișee fotografice pe sticlă, etc. Aceste obiecte, "țesute" în firul poveștii, îi dau un aspect spectaculos, cred eu, plin de farmec și culoare. O mică lecție de istorie, o întoarcere în timp, un remember al vremurilor de odinioară prea puțin cunoscute de noile generații.

Exponatul meu, încă „tânăr” ca și apartenența mea la o asociație filatelică, a fost expus pentru întâia dată la Expoziția filatelică națională cu participare internațională EFIRO 2019, apoi (cu o pauză impusă de pandemia de COVID-19) la Expoziția Filatelică Națională „Timișoara Industrială” 2021 - TimFilEx 2021, la ambele expoziții fiind medaliată cu *Aur*. Participarea la NOTOS 2021 i-a adus o medalie *Vermeil Mare*, ceea ce-mi va permite să extind exponatul de la 5 la 8 panouri. O nouă provocare pe care sper să o traversez cu succes.

Utilizarea ștampilelor tarifare de inflație ...

urmare de la pagina 6

plicuri, francate, dar nu specifică dacă fiecare piesă are aplicată o ștampilă, două sau trei. Nu este clar dacă în rapoarte a fost inclus numărul de piese poștale pe care s-au aplicat ștampilele. Se creează impresia că funcționarii poștali au indicat în rapoartele lor numărul amprențelor aplicate (ca în cazul mărcilor poștale - numărul de piese comercializate) și suma încasată în urma comercializării pieselor cu ștampile tarifare de inflație. În acest caz numărul pieselor efectiv ștampilate ar fi mult mai mic decât cifrele indicate în *Tabel nr. 10* deoarece există piese pe care s-au aplicat 2-3, uneori și mai multe amprențe ale ștampilei tarifare. Evident, numărul cărților poștale sau a scrisorilor circulate prin poștă este și mai mic decât cifrele indicate în tabel, care se referă la piesele comercializate.

Tirajul pieselor real circulate prin poștă nu este cunoscut. Datele statistice din *Tabel nr. 10*, indică cifrele care au intrat în contabilitatea centrelor poștale, la care s-a adăugat cantitatea de piese comercializate prin intermediul magazinului „Filatelia”, pe care s-au aplicat ștampilele tarifare de inflație înainte de a fi

expediate acestea în teritoriu (conform art. 1.3 al ordinului nr. 34 din 20.09.93).

Informații despre existența unor piese, francate cu 2-3 și mai multe ștampile, circulate spre Rusia, au fost plasate în reviste filatelice și în unele lucrări despre istoria poștei, care au apărut în Federația Rusă, însă de cele mai multe ori autorii nu prezintă și imaginile acestora, sau dacă le reproduc - apoi micșorate substanțial, din aceste considerente nu pot fi reluate în prezenta publicație.

Constatăm, deci, că între anii 1992-1993 administrația poștală a Republicii Moldova a utilizat pentru francarea corespondenței locale și internaționale, un set întreg de ștampile tarifare de inflație și anume: o ștampilă cu nominalul **0,45** (rub.); 5 ștampile cu nominalul **0,46** (rub.); 4 ștampile cu nominalul **0,65** (rub.); câte o ștampilă cu nominalul **1,75** (rub.), **1,95** (rub.) și **100.00** (rub.) - *Fig. 145*; 3 ștampile cu nominalul **1,97** (rub.); 29 ștampile cu nominalul **1,96** (rub.); 44 ștampile cu nominalul **2,95** (rub.); 27 ștampile cu nominalul **8.00** (rub.); 29 ștampile cu no-

minul **12.00** (rub.); 28 ștampile cu nominalul **30.00** (rub.).

Cel care analizează detaliat structura ștampilelor confecționate și le corelează cu harta geografică a Republicii Moldova poate depista că nu există o uniformitate a utilizării ștampilelor, deci nu poate fi constatată o anumită strategie de implementare a acestora. Procesul s-a produs haotic, elaborarea acestora făcându-se în funcție de capacitățile tehnice, posibil și de posibilitățile financiare, căci în urma inflației crescânde și care se înregistra zilnic, și producătorii de ștampile au avut anumite probleme. Probabil, din aceste considerente în unele raioane așa și n-au mai ajuns ștampilele tarifare de o anumită generație.

Ziua Națională a Culturii

Ștampilă poștală specială, machetator: Eugeniu Verebceanu

TCV-uri expediate de Grigore Scărlătescu

dr. Walter STAHLI, wstahli07@gmail.com

Antoaneta Scărlătescu (*16.11.1927 - †19.01.2021) ¹⁾ face următoarea afirmație: „Rămâne regretul că nu s-a putut recupera pentru colecție măcar o ilustrată maximă veche, din cele trimise - fără nici o îndoială de tatăl meu, dată fiindu-i promptitudinea dovedită prin cele analizate ...”.

Aceste cuvinte m-au impresionat în mod deosebit și eu fiind în posesia a trei cărți poștale, cei drept TCV-uri, dar expediate de renumitul colecționar Grigore Scărlătescu în anul 1911.

Grigore Scărlătescu, unul din cei mai remarcabili colecționari de cărți poștale de tip TCV, în limbajul filateliștilor „timbre cote vue” (cu timbrul aplicat la „vedere” pe imaginea ilustratei), este întemeietorul unei „glorioase dinastii - care se întinde de-a lungul a trei secole (XIX - XXI), la confluența mileniului al II-lea cu cel de-al III-lea - în practica, arta și știința colecționisticii de ilustrate”, după cum apreciază av. Leon Iancovici ²⁾. De menționat articolul semnat de av. Antoaneta Scărlătescu și Georgeta Alexandra Stăncescu ³⁾ referitor la cartofilie și la personalitatea lui Grigore Scărlătescu.

Cât privește persoana colecționarului Grigore Scărlătescu, nu avem prea multe informații, cunoscute fiind doar cele relatate de fiica sa Antoaneta Scărlătescu ⁴⁾. De aici aflăm că Grigore Scărlătescu a fost nu numai colecționarul a peste 10.000 de cărți poștale, ci și un „iubitor al arcușului” de vioară, un pasionat fotograf și un părinte iubitor.

Pâinea cea de toate zilele și-a câștigat-o ca funcționar superior al Băncii Agricole, slujbă care i-a permis să asigure familiei, după cum mărturisește fiica lui: „o viață decentă, școli alese, va-

canțe instructive și sărbători adecvate” și să-și finanțeze pasiunea de colecționar.

Nu am reușit să aflu data nașterii, dar se știe că a colecționat cărți poștale ilustrate cam de prin anul 1900 și presupun că la acea dată avea cel puțin 15 ani. Nici data decesului nu este consemnată, fiica lui menționează doar faptul că a fost condus pe ultimul său drum „la 6 iunie 1953”.

Grigore Scărlătescu - 25.02.1911. O carte poștală ilustrată cu titlul „Din Piesa Baronul Țiganilor” - Fig. 1, editată circa 1905 de către editura

bucureșteană Sococ & Co. În imaginea ilustratei avem cele două „țigănci” Cafrinka (Czipra), vrăjitoarea și fiica ei Szaffi (Saffi), personaje ale operetei „Baronul (Voievodul) Țiganilor” - „Der Zigeunerbaron” compuse de

Johann Strauss fiul (1885) pe baza unui libret scris de Ignatz Schnitzer după romanul lui Jókay Mór „A cigány báró”. Ca fapt divers amintesc că acțiunea romanului scris de Mór este localizată în Banat, pe moșia Botsinká, pe care istoricul Ioan Hațegan o localizează între satele Bazoșul Vechi și Bazoșul Nou din lunca Timișului. Din păcate nu am reușit să aflu numele celor două actrițe de operetă pozate în imaginea ilustratei, dar presupun că erau actrițe renumite din Bucureștiul de altă dată.

În partea inferioară sunt aplicate două timbre, fiecare cu valoarea nominală de 5 B (tarif 10 B pentru CPI externă), verde deschis, Carol I tipografiate (Mi #222), fiecare obliterat cu ștampila de zi a oficiului poștal „BUCU-

Fig. 1

RESCI No5 INDEPENDENCE ROUMANIE” cu data de „25 FEB 911”.

Pe spatele ilustratei este aplicat următorul sigiliu:

**„GR. SCARLATESCO
Rue Schitu-Maicilor No. 14
BUCAREST (Roumania)”**,

fapt care permite identificarea certă a expeditorului. Este aplicată și o ștampilă de sosire a Poștei din Uruguay având data de „21 MAR 11”.

De asemenea pe verso (Fig. 1) sunt scrise adresa destinatarului și un mesaj nu prea citeț în limba franceză, dar cu următorul conținut:

„3434 / 6208 25.II.911

Monsieur

J'ai reçu votre carte mais je regrette qui elle m'arrivée déchirée.

Alma Erna 4-5 4 18 Beata
Ella, Elza inverse émission. Lotta

¹⁾ Scărlătescu, Antoaneta - *Precursori ai maximafiliei / In memoriam GRIGORE SCĂRLĂTESCU*, București 2008, p. 38

²⁾ Iancovici, Leon av. - *Modest omagiu la aniversare*, philatelica.ro, III, nr. 6(17), noiembrie - decembrie 2011, p. 6

³⁾ Scărlătescu, Antoaneta av.; Stăncescu, Georgeta Alexandra - *Istorie, inedit, frumoșește*, philatelica.ro, III, nr. 6(17), noiembrie - decembrie 2011, p. 1 - 6 & cop 2

⁴⁾ Scărlătescu, Antoaneta, *op. cit.*, p. 1, 6-7

philatelica.ro serie nouă

Paraguay et Uruguay.

Mercy beaucoup

Olga 1 - 5

GScarlatesco

CCC 3208".

Un mesaj cifrat în stil telegrafic, care s-ar putea traduce în limba română prin:

„3434 / 6208 25.II.911

Domnule

Am primit cartea voastră (poștală) dar regret că mi-a ajuns ruptă.

Alma Erna 4-5 4 18 Beata Ella, Elza emisiune inversă. Lotta Paraguay și Uruguay.

Multe mulțumiri

Olga 1 - 5

GScarlatesco

CCC 3208"

Din conținutul mesajului reținem doar că este vorba despre un schimb de ilustrate și că partenerii de corespondență utilizau parole, cuvinte cheie și indicativul acordat de asociația de cartofilie „The Globe Trotter”, cel al lui Grigore Scărlătescu fiind „3208”.

Cu toate că mesajul nu permite aflarea unor informații deosebite, cartea poștală de față prezintă o valoare aparte. Ea se deosebește de alte cărți poștale expediate de Scărlătescu prin faptul că pe lângă sigiliile colecționarului ea prezintă și semnătura lui autentică!

Curiozitatea m-a făcut să caut în vasta „bibliotecă virtuală” a net-ului ce informații există despre destinatarul cărților poștale expediate de Scărlătescu amicalui său sudamerican.

Nu mică mi-a fost surpriza când am descoperit că destinatarul, „Monsieur Ramón Llambies de Olivar” din „Santa Rosa de Canelones / Uruguay” nu era nicidecum o persoană uitată în negura vremii. Astfel, dr. Ramón Llambies de Olivar (*8.04.1879 - †28.07.1938), descendent dintr-o familie de intelectuali a fost elev al colegiului Padres Jesuistas (Părinții Iezuiți), după care în anul 1896 devine student la Facultatea de Medicină din Montevideo.

Din punct de vedere profesio-

nal a fost un „medic de țară” foarte apreciat, fapt pentru care la câțiva ani după moartea sa, în 1945 consiliul comunal din Santa Rosa a dispus ca strada în care a locuit să-i poarte numele - *Calle doctor Llambies de Olivar*. Recent consiliul Municipal din Canelones a hotărât ca biblioteca publică să poarte și ea numele dr.-lui Ramón Llambies de Olivar.

O altă pasiune a doctorului Llambies, pe lângă colecționarea de cărți poștale ilustrate a fost istoria. El este autorul lucrării „*Linaje de la familia Artigas en el Uruguay*” (Originea familiei Artigas din Uruguay) apărută mai întâi în Revista Histórica del Uruguay. Mai târziu în 1925, el o publică pe cheltuială proprie în două volume. În această carte a tratat genealogia familiei generalului José Gervasio Artigas (1764 - 1850), erou național, părintele independenței Uruguayului.

Grigore Scărlătescu - 02.03.1911. O carte poștală ilustrată (Fig. 2) editată de către Editura Horovitz, Pasagiul Mircuș, București în cadrul colecției Al. Antoniu, cu imaginea unei tinere femei îmbrăcată în port popular.

În colțul de jos din dreapta este aplicat timbrul cu valoarea de 5 B (tarif 5 B deoarece s-au tăiat cuvintele „CARTA POSTALA” considerându-se că este vorba de un imprimat), verde deschis, Carol I tipografiate (Mi #222), obliterated ștampila de zi a oficiului poștal „BUCUREȘTI - EXPED. SCRISORI” cu data de „-2.MAR-11 3S”.

Pe verso este scrisă adresa destinatarului, același „Monsieur Ramón Llambies de Olivar” și același sigiliu ca și la piesa din Fig. 1.

La prima vedere o carte poștală ilustrată fără titlu, dar cu imaginea unui port popular fără localizare, dar foarte cunoscut de către colecționarii de ilustrate cu porturi populare! Astfel, în

precursori ai maximafiliei

Fig. 2

imagine o avem pe solista de operă Lucia Minodora Cosma (Beiuș *13.09.1875 - †11.06.1972 Sibiu) îmbrăcată în portul popular din Chizătău. De remarcat că deși era bihoreancă, aici ea apare costumată într-un splendid port popular din Banat. Explicația acestei alegeri se datorează mai puțin frumuseții costumului ci faptului că ea era soția avocatului dr. Aurel Cosma, mai apoi primul prefect al județului Timiș-Torontal din România Mare!

Tot în legătură cu această carte poștală, trebuie menționat faptul că fotografia reprodusă aici este atribuită celebrului fotograf sibian Emil Fischer și face acum parte din Patrimoniul Cultural Național. Alexandru Antoniu nu este autorul clișeului acestei fotografii, ci doar unul din cei câțiva editori care au retipărit această ilustrată.

Grigore Scărlătescu - 12.05.1911. În Fig. 3 avem o a doua carte poștală editată, ca și

cea din Fig. 2 de către Editura Horovitz în cadrul colecției Al. Antoniu, cu titlul „Port National”.

Și în acest caz avem o ilustrată cu un port popular feminin românesc, care de fapt este un „Port din Sebeș Ardeal”, titlu sub care această ilustrată a fost publicată circa 1905 de către editura bucureșteană Socec & Co.

Pe ambele colțuri din partea inferioară, expeditorul Grigore Scărlătescu a aplicat patru timbre cu valoarea de nominală de 15 B (suprafrancat 15 B în loc de 10 B - tarif pentru CPI externă): 1 B (2x) - negru, Carol I tipografiate (Mi #220); 3 B - brun-roșcat, Carol I tipografiate (Mi #221); 10 B - roz, Carol I gravate (Mi #213), obliterate cu ștampila de zi a oficiului poștal „BUCUREȘTI - EXPED. SCRISORI” cu data de „12.MAI-11 ?5”. Destinatarul cărții poștale este și în cazul de față medicul Ramón Llambies de Oli-

Fig. 3

var din Santa Rosa de Canelones. Pe versoul ilustratei, în spațiul din stânga, cel rezervat corespondenței avem și aici aplicat sigiliul colecționarului cu textul în limba franceză, limbă de circulație mondială la începutul secolului trecut îndeosebi în țările latine. Este aplicată și o ștampilă de sosire a Poștei din Uruguay având data de „13 JUN 19 11”.

Din păcate Doamna Antoaneta Scărlătescu s-a înălțat la ceruri în ianuarie 2021. Bănuiam acest lucru și regret această ocazie ratată. Am convingerea că s-ar fi bucurat aflând de aceste TCV-uri expediate de tatăl ei!

In memoriam

Dan CANDIANI (October 22, 1948 - December 7, 2021)

following from cover 1
that terrified me as a kid, but there I was: sitting on his lap with the big screen computer monitor and the keys constantly clicking trying to escape the bad guys. I was young. No more than six, playing video games with my grandpa. Another hobby? movies...tons... Scooby Doo? he would record all the shows on a VHS. the VHS later turned to a bookshelf full of DVDs. Each time he would come to America, he would have a suitcase full. It's what we did: sit and watch movies together. All the time. Some i was definitely too young to watch, but who cares? it was with my grandpa. Coming to America, my mother didn't have it easy, so to lighten the burden, every six months one of my grandparents would come to stay with me and watch me, teaching me Romanian and their ways of life, sacrificing 2-3 years of their life being apart for the sake of me. There's no greater love than sacrifice. The love I knew he had for me stayed alive up until his departure from this life. Every time I would come visit, he would use his funny little words of endearment when I entered the room. There would always be a moment when I sat with him and he would take my hand in his and place the other on top. Just a few seconds to remind me of his love for me. As the years went by and they were no longer able to come to the States for such a long period of time, communication slowed. Lives be-

came more distant. Updates of my life would come in the form of my mother telling them in their weekly calls. I would call here and there but college got the best of me. I visited 2 years ago for Christmas. Who knew it would be the last time I saw him? It's in those moments when you wonder if you hugged them long enough, did you talk to them enough, did you appreciate them enough. You think they'll be here forever and they can beat the odds, but one day the time will come when the last chapter for them arrives and it's just another chapter in your life. Sure, it's a big chapter, but you still have a life to live and you get to choose if this chapter affects the ones to come. Will you take a piece of them with you or leave them in the past? will you take each moment with your loved ones like it's their last or will you take them for granted? Each person in your life has shaped you one way or another, for better or worse, but you have the power to decide what to do in the next chapter. Make it good. make the ones that loved you so dearly proud. Today I am thankful for my tears. I thank God for giving me such a man in my life that left such a mark that losing him from my life left an impact so great that it moved me to tears. Thank you, God, for sending a part of your love down here to me through my family, through my grandpa.

Theodora TRANDAFIR, Lynchburg, VA

In memoriam

Mircea CALU (1 noiembrie 1939 - 18 noiembrie 2021)

urmare de pe coperta 1
dedicată comunității filateliștilor din întreaga țară.

S-a născut, la data de 1 noiembrie 1939, în comuna Ivănești din județul Vaslui, localitate unde a urmat cursurile școlii generale, după care a finalizat cursurile liceale la Vaslui. În anul 1962, ca absolvent al Școlii Tehnice de Instalații din Cluj-Napoca, s-a stabilit la Bistrița, oraș în care și-a întemeiat familia și a activat profesional până la pensionare.

S-a integrat până din tinerețe în activitatea filatelică bistrițeană și năsăudeană, devenind în scurt timp unul dintre motoarele vieții filatelice locale. În perioada 1965-1983, Mircea Calu a fost președintele Cercului Filatelic al Sindicatelor iar din anul 1983 a fost ales secretar al Asociației Filatelice Județene, funcție pe care a deținut-o până în ianuarie 1990. Din ianuarie 1990 până în ianuarie 2019 a fost președintele Societății Filatelice „Bistrițeană” iar din ianuarie 2019 a fost desemnat „Președinte de onoare” al Asociației Filatelice „Bistrițeană” din Bistrița.

A organizat, de-a lungul anilor, peste 60 de expoziții filatelice județene, interjudețene, naționale și cu participare internațională dedicate personalităților culturale locale și unor remarcabile evenimente istorice. Acestea li s-au adăugat numeroasele expoziții cu titlul „Virtus Romana Rediviva”.

Seria celor 28 de ediții ale expozițiilor naționale „Filex Transsilvanica” a demonstrat tuturor filateliștilor din România, dar și celor din țările vecine, că pasiunea nu are limite și că aceasta poate fi vectorul mobilizării oricărui resurse disponibile în zonă. Pe lângă organizarea expozițiilor de la Bistrița și Năsăud și a materialelor filatelice realizate, Mircea Calu a fost un expozant consecvent la manifestările filatelice organizate în țară, obținând numeroase distincții în rang de medalii de aur. A participat de asemenea, ca membru de juriu, la numeroase expoziții filatelice organizate în toată România.

S-a implicat, constant și susținut, cu pasiu-

nea colecționarului-cercetător, în studiul istoriei locale bistrițene prin intermediul filateliei, a cărților poștale ilustrate și a fotografiilor de epocă. Pasiunea sa a pus un accent deosebit pe evoluția arhitecturii urbane a Bistriței, pe rememorarea și păstrarea obiceiurilor, din ultimul veac, ale locuitorilor bistrițeni. Ca o încununare a eforturilor unui colecționar implicat în studiul istoriei Bistriței, în anul 2017, cu sprijinul Primăriei Municipiului Bistrița, sub coordonarea lui Mircea Calu, a

fost editat albumul „Bistrița în imagini de epocă - Bistrița veche în imagini”, o lucrare de referință pentru bistrițeni și nu numai.

În anul 2016, tot sub coordonarea lui Mircea Calu, Asociația Filatelică „Bistrițeană” a inaugurat Muzeul Filatelic Bistrița, singurul de acest fel din țară. În anul 2019, avându-l coautor pe colegul Ion Stancu, a lansat volumul de mare succes „Cronica bistrițeană a unei pasiuni”, lucrare care face o trecere în revistă a tuturor manifestărilor organizate de filateliștii bistrițeni. În același an, la împlinirea vârstei de 80 de ani, pentru contribuția semnificativă în promovarea imaginii pozitive a

localității și dezvoltarea fără precedent a vieții culturale prin intermediul filateliei, a fost distins cu titlul de „Cetățean de Onoare” al municipiului Bistrița.

Întreaga sa activitate filatelică a făcut ca Societatea Filatelică „Bistrițeană” din Bistrița să fie cunoscută în toată țara, fiind una dintre cele mai active asociații filatelice și o mare organizatoare de manifestări filatelice de neuitat.

Absența regretatului coleg Mircea Calu va fi greu de suportat, iar umplerea golului imens creat prin dispariția sa va rămâne misiunea de căpătâi a filateliștilor rămași să-i aducă un ultim omagiu.

Dumnezeu să-l odihnească, într-o veșnică neuitare!

ing. Mihai CEUCĂ

Filex Transsilvanica ed. XXVIII-a

Mircea CALU

Și filatelia merge mai departe.

Sub povara epidemiei de COVID - 19 filateliștii bistrițeni au organizat în perioada 24 - 30 august 2021 *Expoziția Filatelică FILEX TRANSSILVANICA ed. XXVIII-a „VIN LA TRADIȚII”*. La manifestare au fost prezentate un număr de 50 exponate din care 10 la clasa de literatură. Exponatele au fost de o deosebită calitate atât prin valoarea lor cât și a modului de prezentare și expunere. În mod deosebit exponatele medaliate cu *Aur* și *Vermeil Mare* au ridicat la cote înalte prestigiul expoziției.

Expoziția a avut loc în 3 locații: în Bistrița la CENTRUL de DOCUMENTARE și EXPOZIȚII precum și la CASA cu LEI, iar în orașul Năsăud la MUZEUL GRĂNICERESC NĂSĂUDEAN. Expoziția s-a vernisat în prezența unui public numeros și iubitor de filatelie precum și a presei audio și TV.

La Bistrița vernisajul a avut loc la locația expoziției la Centrul de Documentare și Expoziții. În alocuțiunea de vernisare dl Bogdan Butnariu - președintele A.F. Bistrița a prezentat pe scurt expoziția mulțumind filateliștilor participanți precum și sponsorilor care au făcut posibilă desfășurarea în bune condițiuni a expoziției.

La Năsăud vernisajul a avut loc la Muzeul Grăniceresc Năsăudean în prezența unui entuziast public format din filateliști și invitați precum și a consilierului primarului, dl Viorel Urdă. Dl Mircea Calu a prezentat succint expoziția mulțumind tuturor

pentru sprijinul acordat. Dl consilier Viorel Urdă a transmis mesajul primarului cu promisiunea unei colaborări viitoare. Dl Ioan Seni, dl col (r) Ioan Boțan - președinte ASTRA Năsăud au adus salutul lor la această manifestare de suflet.

Juriul expoziției în componența: Viorel Nicolau - președinte juriu, Nicolae Salade, Dan Pisău, Ion Stancu, Mircea Calu - membri și Valentin Golea - secretar juriu, în urma deliberării, au acordat următoarele distincții: diplomă în rang de medalie de *Aur* (8), diplomă în rang de *Vermeil Mare* (8), diplomă în rang de *Vermeil* (15), diplomă în rang de *Argint Mare* (3), diplomă în rang de *Argint* (8), Hors Concours (8).

Cuvinte de apreciere se cuvin adresate tuturor participanților pentru efortul făcut de a ține sus mândrul steag al filateliei.

Cu ocazia expoziției au fost editate următoarele materiale: medalie de tombac având pe avers sigla expoziției iar pe revers aniversarea a 5 ani de la inaugurarea Muzeului Filatelic Bistrița, plic ocazional, catalogul expoziției, diplomă, afișul expoziției.

Materialele au fost distribuite tuturor participanților, sponsorilor și celor care au participat la buna desfășurare a expoziției.

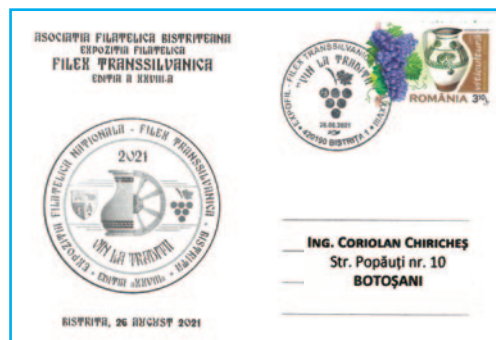
Pe această cale mulțumim Primăriei Bistrița, Primăriei Năsăud, Centrului Cultural Municipal Bis-

trița, Muzeului Grăniceresc Năsăudean, Romfilatelia pentru ajutorul dat. Mulțumim și sponsorilor Crama „Harșian”, Crama „Jelna” S.C.Pombis pentru delicatesele produse oferite. Mulțumim de asemenea ziarului „Răsunetul” și postului de televiziune local ASTV pentru implicarea infomativă a expoziției.

Al doilea aspect al manifestării l-a constituit aniversarea a 5 ani de la inaugurarea Muzeului Filatelic din Bistrița. Inaugurarea a avut loc în ziua de 25 august 2016 odată cu acordarea Brevetului nr. 3/2016 și medaliei de argint al Primăriei Bistrița dlui Mircea Calu, președinte AF Bistrița. Locația muzeului se află în *Centrul de Documentare și Expoziții* într-o încăpere separată, dispunând de mobilier adecvat și dotare tehnică - calculator conectat la rețea.

De-a lungul celor 5 ani o preocupare majoră a făcut ca în prezent să avem colecția revistei *Filatelia* de la anul 1958 la zi completă, la fel și *Curierul Filatelic*, *philatelica.ro* și *Magazinul de Filatelie, Cartofilie și Numismatică*. Mulțumim filateliștilor din țară care au răspuns la apelul

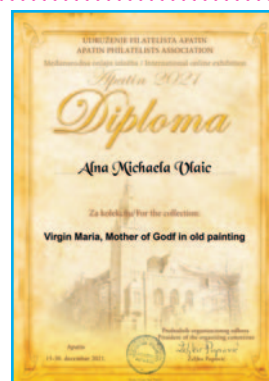
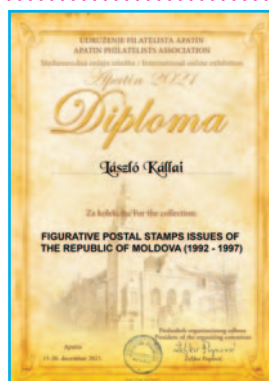
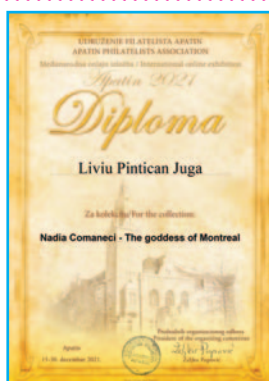
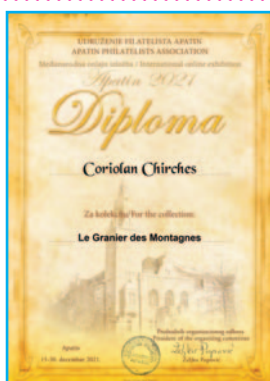
Palmares FILEX TRANSSILVANICA ediția a XXVIII-a, principalele medalii

Medalie	Nume & prenume	Titlu exponat	Clasa	Pct.
Aur	CHIRESCU Ion	Servicii poștale în Principatele românești 1829-1859	Istorie poștală	94
	DRAGOTEANU Mircea	Ridicat-am ochii mei la munți	Literatură	94
	NICOLAE Gabriel	Cântare viței de vie	Cartofilie	93
	CHERATA Dumitru	România 1868 - 1870	Tradițională	92
	BUTNARIU Bogdan	Tehnica militară din primul război mondial	Cartofilie	90
	DEJUGAN Ioan	Sibiu oraș medieval, viața economică	Cartofilie	90
	MAXIM Aurel	Poșta Moldovei	Literatură	90
	PAȚILEA Constantin	Purtau românește	Literatură	90
Vermeil Mare	NICOLAE Octavian	Serviciul maritim român	Literatură	88
	PAȚILEA Constantin	Almanahul agrar	Literatură	88
	BARBU Horea	Francmasoneria	Tematică	86
	CHIRICHEȘ Coriolan	Dulce Bucovina	Cartofilie	85
	DEJUGAN Ioan	TCV-uri Old Sibiu	Un panou	85
	POPA Adrian	Scrisori oficiale din Transilvania 1782-1860	Un panou	85
	VLAIC Alina	Aspecte civilizația tradițională	Cartofilie	85
	ZSOLDOS Martin	Marele Război 1914 - 1918 în Franța	Cartofilie	85
Vermeil	BUTNARIU Bogdan	Centenar Crucea Roșie	Tematică	84
	PINTICAN Liviu	Povești de dragoste pe ilustrate germane	Un panou	84
	PINTICAN Liviu	Unele considerații privind istoria poștală a Mediașului	Literatură	84
	AF Botoșani	philatelica.ro serie nouă	Literatură	82
	AF Constanța	Magazinul de Filatelie, Cartofilie și Numismatică	Literatură	82
	AF Feroviari din România	Filatelitul Feroviar	Literatură	82
	AF Sibiu	Curierul filatelic	Literatură	82
	CĂPITANU Gheorghe	Arhitectura feroviară	Cartofilie	82
	POPA Adrian	Râul Sebeș	Cartofilie	81
	GÂLCĂ Gheorghe	Pagini de istorie	Maximafilie	80
	IOSUB Nicolae	Eminescu	Maximafilie	80
	MUNTEAN Maria	Viena oraș muzeu	Un panou	80
	TOGOREAN Ionuț	Flori	Maximafilie	80
	ZAMFIROIU Ecaterina	Regina Maria	Un panou	80
	ZSOLDOS Elisabeta	Parisul în vremuri vechi	Cartofilie	80
Hors concours	CALU Mircea	Bistrița poarta Transilvaniei		
	CALU Mircea & STANCU Ion	Cronică bistrițeană		
	NICOLAU Crenguța Catrinel	Ilustrate sub clar de lună		
	NICOLAU Diana Andreea	Limbajul vizual		
	NICOLAU Elena	Credință și arheologie		
	PISĂU Dan	Porturi dunărene		
	SALADE Nicolae	Întreguri poștale de campanie din timpul celui de-al Doilea Război Mondial		
	STANCU Ion	Mari români de-a lungul istoriei		

nostru de completare a colecțiilor de reviste și literatură de specialitate. Cu această ocazie am realizat următoarele materiale: plic ocazional, diplomă de merit, aversul medaliei filatelice. Materialele au fost distribuite celor care au sprijinit complectarea patrimoniului Muzeului Filatelic Bistrița. După festivită-

țile de vernisaj a avut loc o agapă filatelică cu multe amintiri și la fel de multe planuri de viitor. Dragi prieteni filateliști vă așteptăm în 2022 la FILEX TRANSSILVANICA ed. XXIX-a dedicată Centenarului Încoronării Regelui FERDINAND și a REGINEI MARIA la ALBA IULIA în ROMÂNIA REÎNTREGITĂ!

APATIN 2021

Automate pentru vânzarea întregurilor poștale românești

urmare de la pagina 1

automate erau executate de Întreprinderea aparataj telecomunicații tutelată de Direcția Generală a Poștelor și Telecomunicațiilor.

Cât timp și în ce localități în afară de București au fost în funcțiune aceste automate românești de vânzare a efectelor poștale nu s-a putut stabili. Ele au trecut complet neremarcate de literatura filatelică. Poate au existat unele referiri în presa vremii, dar mai trebuie făcute cercetări în acest sens. O certitudine este faptul că și ele au funcționat cel puțin doi ani: <Noiembrie 1958-august 1960....>.

În luna septembrie 1968 se pune din nou problema realizării unui automat românesc de vânzare a efectelor poștale⁷⁾: *“La Institutul de cercetări pentru poștă și telecomunicații este în curs de realizare prototipul unui automat pentru vânzarea efectelor poștale”*.

În luna decembrie 1968 primul prototip al noului automat de vânzare a efectelor poștale era aproape gata⁸⁾: *“...pentru autoutilarea sectorului poștal se află într-o fază avansată realizarea automatului de vândut efecte poștale (plicuri, cărți poștale, cărți poștale ilustrate, etc.)...”*

După anul 1968 nu s-au mai găsit informații privind automatele de vânzare a efectelor poștale. Nu s-a putut stabili dacă prototipul din anul 1968 a fost pus în funcțiune la dispoziția publicului și nici de ce s-a renunțat la automatele din anii 1958-1960.

AIRPORT NEWS, Nr. 6 serie Anouă, mai - iunie 2021 (https://www.bucharestairports.ro/files/pages_files/21-05-27-01-49-06Airport_News_nr_6.pdf). Din sumar: *Omul lunii - Alexandru Dan Bartoc (Cristina Giurgea)*.

ing. Călin Marinescu. Născut la 4 august 1955 în Dorohoi, licențiat al Institutului Politehnic Iași, Facultatea de Tehnologie Chimică, (1980).

Activități: 1966 - se înscrie în AFR Cercul Filatelic Dorohoi (Județ Botoșani); 1968 - participare pentru prima dată la o expoziție filatelică internă, fiind menționat numele în revista Filatelia (nr.11/1968, pag.18); 1972 și 1973 - participare la concursurile de tineret “Maraton” unde se califică în faza pe țară, iar în anul 1973 și la faza finală din Polonia, unde ocupă locul 5 la individual și locul 7 cu echipa; 1973 - obține prima medalie *Bronz-argintat* la o expoziție filatelică de amploare Brașov (1973); 1980 - participare pentru prima dată la o expoziție filatelică internațională *Jupostex* Eindhoven (Olanda) unde obține o medalie de *Bronz-Argint*, meritorie pentru acel timp; 1968-2020 participă la expoziții filatelice cu exponate, apoi după 1994, doar la clasa de literatură unde a obținut numeroase medalii de *Aur și Vermeil*; 1984 - primul articol publicat în revista “Filatelia” nr.1/1984; 1988 - primul articol publicat în străinătate (Italia); 1984-2021 a publicat circa 400 de articole atât în țară cât și în alte țări: Germania, Italia, SUA, Australia, Canada, etc; 1993 - a publicat prima carte de istorie poștală; 1993-2019 a publicat 12 (douăsprezece) volume, însumând peste 4.200 pagini; 2016, 2020 - două dintre volumele publicate au fost nominalizate pentru *„medaliile FEPA 2015 și 2019 pentru studii excepționale și cercetări”*; 1990-2021 - membru al colegiului de redacție al revistei Filatelia; 1992-1996 Președinte al Cercului de Studii al FFR, de unde și-a dat demisia în anul 1996 în dezacord cu modul de jurizare la expoziția *Romfilex'96*; 1990 - secretar al Comisiei de expertiză a FFR; 1995 - ... Expert filatelic FFR pe lângă Tribunalul Municipiului București; 1990-2000 - membru al comisiilor FFR de istorie poștală, fiscaloteliie, etc; 2000-2009 Președinte al comisiei FFR de istorie poștală; 2004-2009 - Membru în Comitetul Executiv al FFR; 2016-2019 - Membru de juriu la expozițiile: *Aeromfila 2016 (București)*, *Aeromfila 2017 (Bacău)*, *EFIRO 2019 (București)*; 2015-2016 - Președinte de juriu la expozițiile: *Librafila 2015 (Cluj-*

Napoca), Salonul Carto-Filatelic 2016 (București).

Din anul 1984 devine membru al Cercului filatelic „Nicolae Bălcescu” din București, iar de la 30 septembrie 2008 este ales președintele Clubului Filatelic Independent „Nicolae Bălcescu” din București, funcție pe care o îndeplinește și azi.

Membru de onoare al FFR din anul 2012 (Curierul Filatelic, nr.164/2012, pag.5).

Volume publicate:

1. Evoluția tarifelor poștale și a taxelor pentru obiectele de corespondență în România 1852-1992, București, 1993, 84 pag.
 2. Poșta aeriană în România 1916-1993, București, 1994, 200 pag.
 3. Poșta ambulantă feroviară în România 1869-1994, București, 1995, 308 pag.
 4. Poșta militară română 1859-1995 și corespondența prizonierilor de război, București, 1998, 350 pag.
 5. Poșta Fluvială și Poșta Maritimă în România 1834-1994, București, 1998, 280 pag.
 6. Oficiile, agențiile și gările poștale române 1850-1950, București, 1999, 332 pag.
 7. Istoricul poștei militare române 1859-2000, București, 2001, 480 pag.
 8. Cenzura poștală militară în România 1940-1946, București, 2002, 358 pag.
 9. Cenzura poștală militară în România 1914-1940, București, 2004, 382 pag.
 10. Tarifele, taxele și gratuitățile poștale în România 1841-2008, București, 2008, 2 volume
 11. Timbrele fiscale folosite în Serviciul poștal român 1872-1915, București, 2010, 216 pag. (împreună cu Ștefan Vârtaci), medalie de *Aur Mare* la *Balkanfila 2014*, Vidin (Bulgaria).
 12. The Romanian post office cancelling devices, postmarks, marking and seals 1852 - 2017 / Ustensilele de ștampilat, ștampilele și sigiliile Poștei Române 1852-2017, București, 2019, 476 pag., medalie de *Aur* la expoziția mondială LONDON 2020.
- Coautor „Enciclopedia armatei României”, Capitolul „Poșta Militară”, Editura Militară, București, 2009

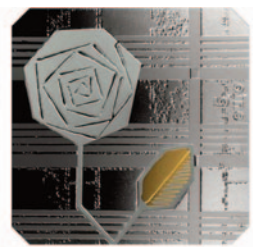
- Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor aparține autorilor.
- Responsabilitatea pentru conținutul anunțurilor (schimb, vând, cumpăr) revine exclusiv celor care au solicitat apariția lor.

- Reproducerea parțială sau integrală a materialelor din revistă este permisă numai cu acordul scris al editorului.
- Manuscrisele spre publicare se transmit la: coriolan2006@yahoo.com sau computerstamps@yahoo.ro

ISSN 2065-6009

Tipărit la Director: Coriolan CHIRICHEȘ
Tehnoredactare: Dan N. DOBRESCU
Cap limpede: Coriolan CHIRICHEȘ
Abonamente: coriolan2006@yahoo.com

Premiile NEXONUM 2021 pentru materiale numismatice emise în anul 2020

Peru
cea mai frumoasă monedă, 1 Sol
Locomotive istorice

Anglia
cea mai frumoasă bancnotă
oficială, 20 Pounds
20 Lire

Letonia
cea mai frumos desen al unei monede
Modernismul în Letonia: 1960

Australia
cel mai original format al unei monede,
2 Dolari, Placa de surf

Canada
cea mai inovativă monedă, 5 Dolari
Busolă

Canada
cea mai frumoasă monedă oficială, 1 Dolar
Carta Națiunilor Unite

Spania
cea mai frumoasă monedă comemorativă, 10 EUR
A 500-a aniversare a înconjurului Pământului

Malta
cea mai frumoasă monedă de Aur, 50 EUR
Insula Adam Graduals

Spania
cea mai frumoasă monedă de Argint, 5 EUR
Trenuri istorice

Italia
cea mai frumoasă monedă din alte metale, 5 EUR
Tigrul, în pericol de dispariție

SUA, cea mai frumoasă medalie comemorativă, Luna
Pagină realizată de ing. Coriolan CHIRICHEȘ

1889 - Cea mai timpurie utilizare a unui decupaj dintr-un întreg poștal românesc

Fig. 1 - Carte poștală de 5 bani francată cu un timbru fix decupat dintr-un întreg poștal de același tip, trimisă pe 21.5.1898 din București la Berlin, sosire 23.5.1898

Poștei privind această temă au fost citate de Mihail-Cezar Săvulescu¹⁾. De exemplu, un răspuns din 1891 la o întrebare venită de la oficiul poștal din Pitești privitor la folosirea mărcii fixe decupată din formularele de mandate poștale, menționa că timbrele fixe sunt valide doar ca parte integrantă a acestui tip de formular, iar decupate din acesta nu pot fi folosite la niciun fel de francare.

Motive pentru această măsură ar putea fi că, spre deosebire de timbrele poștale, marca fixă de pe întregurile poștale nu ar fi fost anulată întotdeauna, sau poate că autoritățile poștale nu erau prea încântate cu posibila distrugere a unor formulare cu o cu totul altă menire.

Cu toate acestea, deoarece marca fixă de pe cărțile poștale era identică cu timbrele poștale în uz, unele decupaje folosite ca timbre au scăpat controlului oficanților poștali și trimiterele au ajuns la destinație fără a fi taxate. Două astfel

¹⁾ Mihail-Cezar Săvulescu, *Falsificarea mărcilor poștale în documentele oficiale ale D.G.T.P. din perioada anilor 1887-1908*, Filatelia nr. 10/2004, pp. 8

urmare de pe cop. 1

Fig. 2 - Carte poștală ilustrată francată cu o marcă fixă de 5 bani verde decupată dintr-o carte poștală / întreg poștal, trimisă la 5.6.1902 din Turnu Măgurele la Titu, sosire în aceeași zi

de exemple sunt ilustrate în Fig. 1 și Fig. 2.

Un exemplu neobișnuit este prezentat în Fig. 3: un fragment dintr-o carte poștală internă cu marca fixă octogonală francată cu o marcă fixă decupată dintr-un întreg poștal similar. O astfel de piesă a fost extrem de simplu de detectat de către funcționarul poștal (probabil la Babadag, oficiul de trimitere), care a însemnat decupajul cu creion albastru și care pare să fi adăugat și rotunda ștampilă "T" (taxa de plată), un fragment din aceasta în violet ca ștampila BABADAG fiind vizibil în partea stângă.

Acest fragment ștampilat pe 25 APR 1889 este cea mai timpurie încercare de utilizare a unui decupaj dintr-un întreg poștal românesc. Este foarte regretabil că piesa nu este întregă, această trimitere în străinătate ar fi putut să aibă și timbre de taxa de plată aplicate la sosire.

Iulian Dumitru CHERATA

Fig. 3 - Fragment cu o "pereche orizontală" de mărci fixe de 5 bani, cea din stânga în culoare mai închisă, fiind un decupaj adăugat cărții poștale

Portul popular românesc în albume foto

Dr. Walter Stahl ne propune o serie de lucrări, utilizând materiale aflate în colecția personală, publicate în editura Banat Media Verlag din Bad Neuheim (editor dl Emil Banciu),

<https://books.google.de/>: **Portul popular românesc din Banat**, ilustrate, fotografii și cărți poștale vechi, ediția fotoalbum, 2017; **Portul popular românesc din Banat**, în imagini foto, cărți poștale ilustrate vechi, litografii și gravuri de epocă, ediția 3-a, 2021; **Portul popular românesc din Ardeal**, ilustrate, fotografii și cărți poștale vechi, FotoAlbum, ediția a 2-a, 2021; **Imagini etnografice din Oltenia de odinioară**, portul popular, construcții sătești și obiecte și obiecte artizanale ilustrate pe bază de cărți poștale și fotografii vechi, ediția a

3-a, 2020. Cei interesați în procurarea lucrărilor se pot adresa autorului - e-mail - wstahl07@gmail.com.

ing. Coriolan CHIRICHEȘ